

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

Welkom

- We starten om 19.30 uur
- Tips:
 - Zet uw microfoon uit
 - Log alvast in via www.menti.com
 - Bekijk vooraf Informatiekaart 2/3 (als nog niet gedaan)
- Let op: deze bijeenkomst wordt opgenomen

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

Regionale opiniërende bijeenkomst

14 april 2021

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

Opening

Erik Rhebergen

Voorzitter Raadsklankbordgroep RES

Gespreksleider

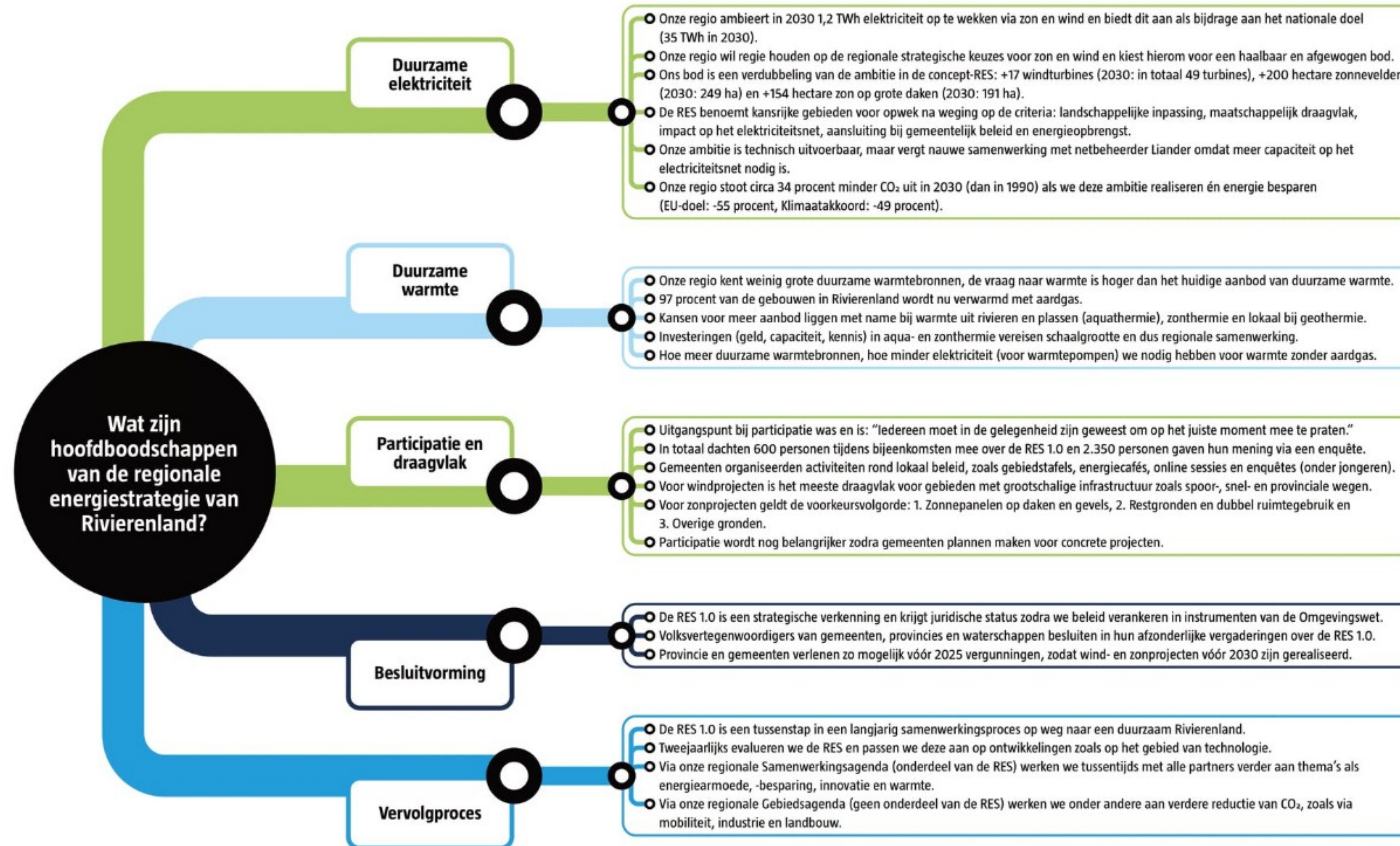
Dries Bartelink

Chef Openbaar bestuur
De Argumentenfabriek

Voorzitter Rekenkamercommissie
Gemeente Haarlemmermeer

Regionale energiestrategie Rivierenland

Kaart 2/3: Samenvatting

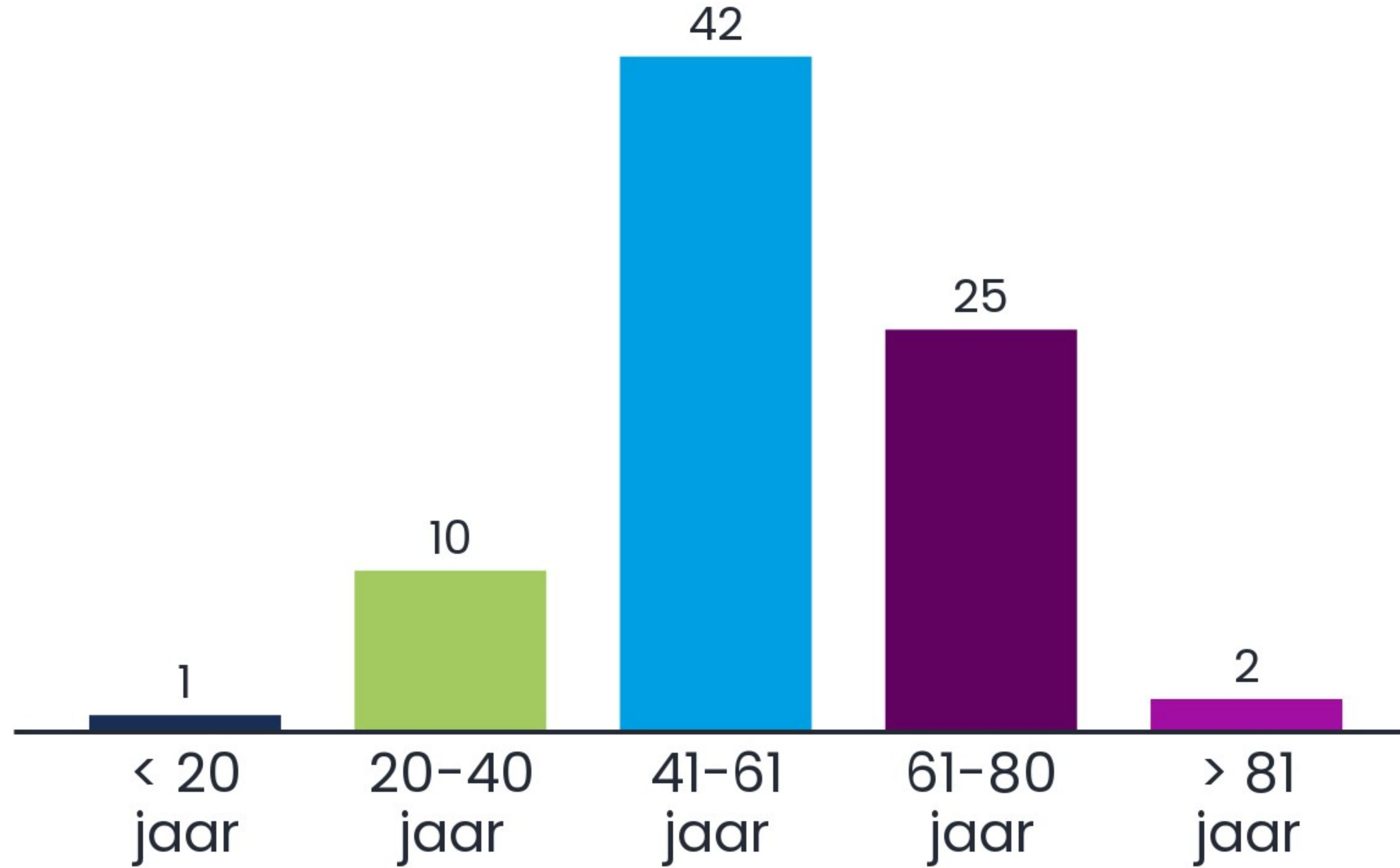
Wat zijn de doelen voor vanavond?

1. Meer inzicht in standpunten en argumenten over de RES 1.0
2. Meer inzicht in standpunten en argumenten over (toekomstige) regionale samenwerking
3. Helderheid over het besluitvormingsproces
4. Eerste beeld en werkafspraken over mogelijke moties en amendementen

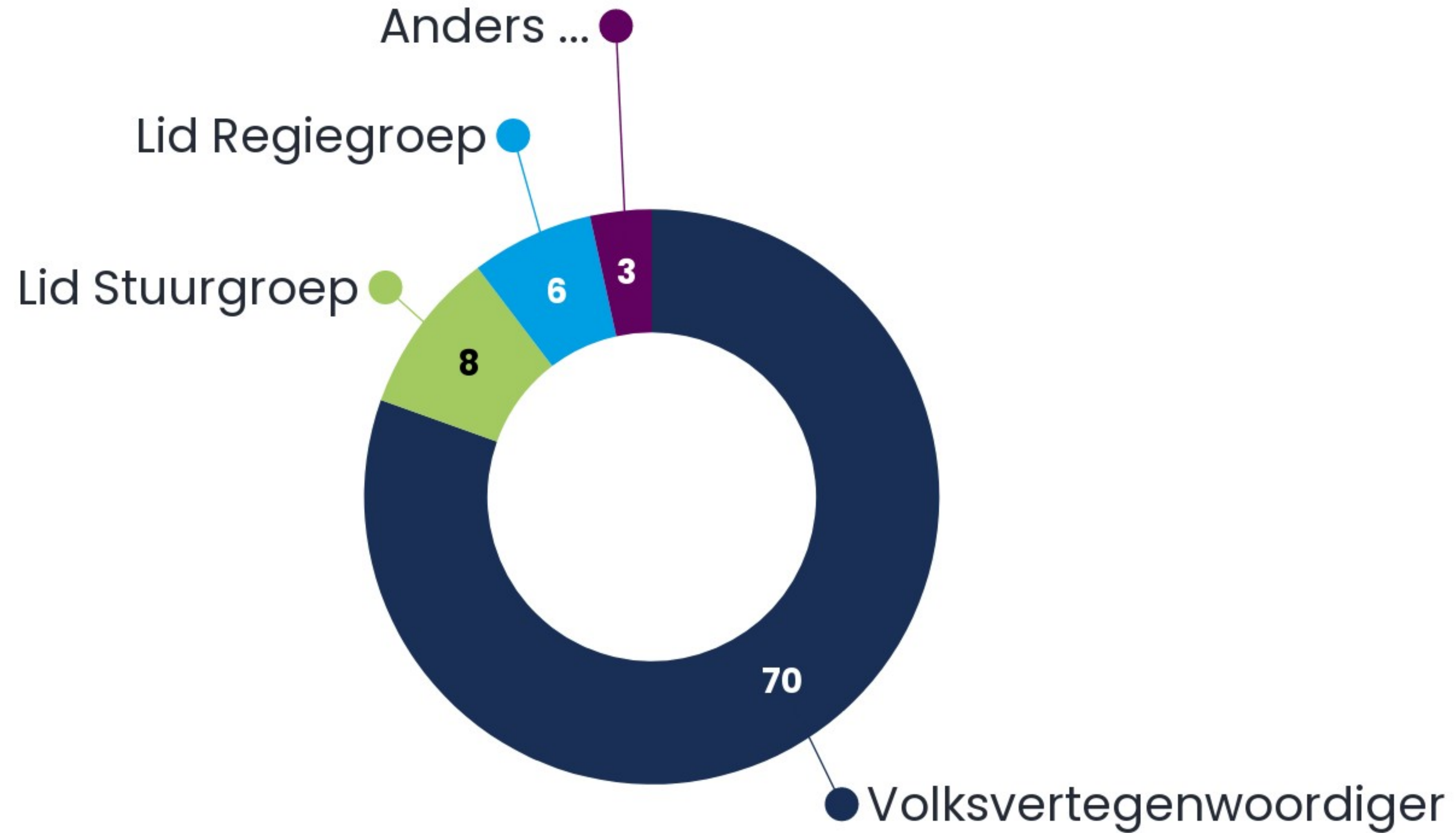
Spelregels vanavond

- **Opiniërende** bijeenkomst **online** met een **grote** groep
- Hierom:
 - microfoons uit
 - géén technische vragen over RES 1.0 (*tot 16.4 via griffies*)
 - aandacht bij het debat ≠ chat
 - ingetogen gebruik van 'handjes'
 - intensief gebruik van menti.com (waarvan we de uitkomsten ook relativeren)

Oefenvraag: Hoe jong bent u?

Wat is uw functie vanavond?

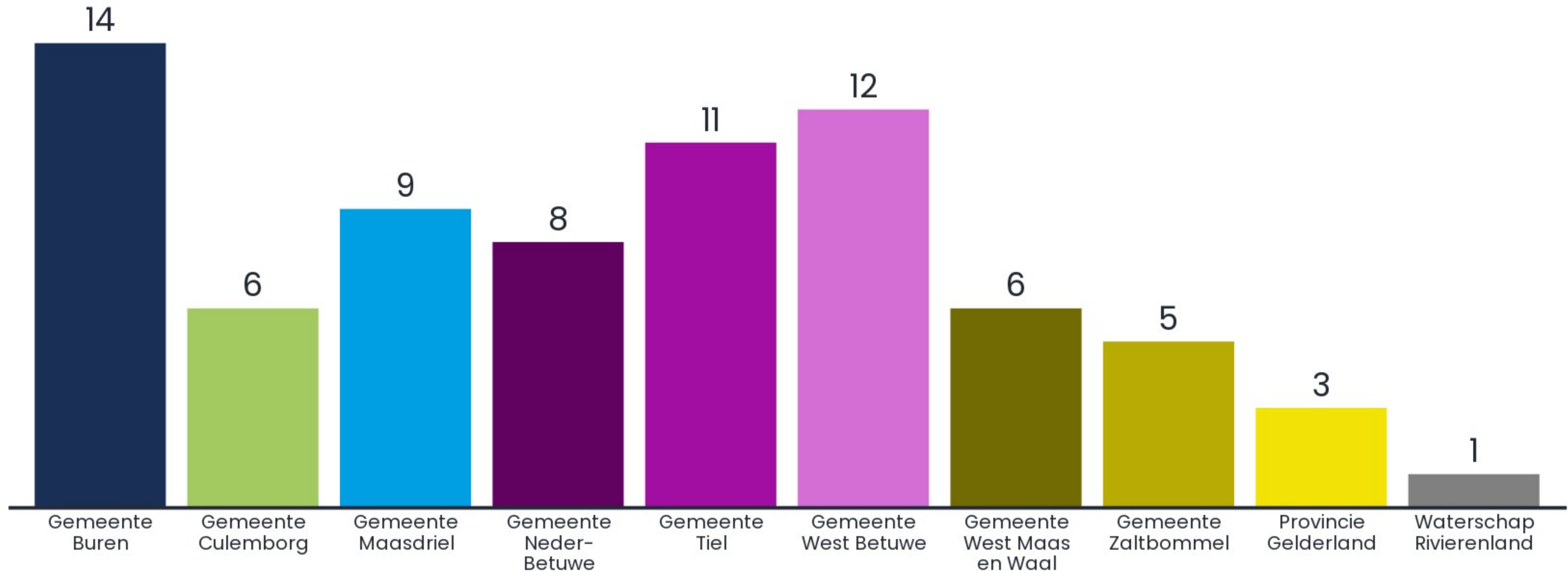

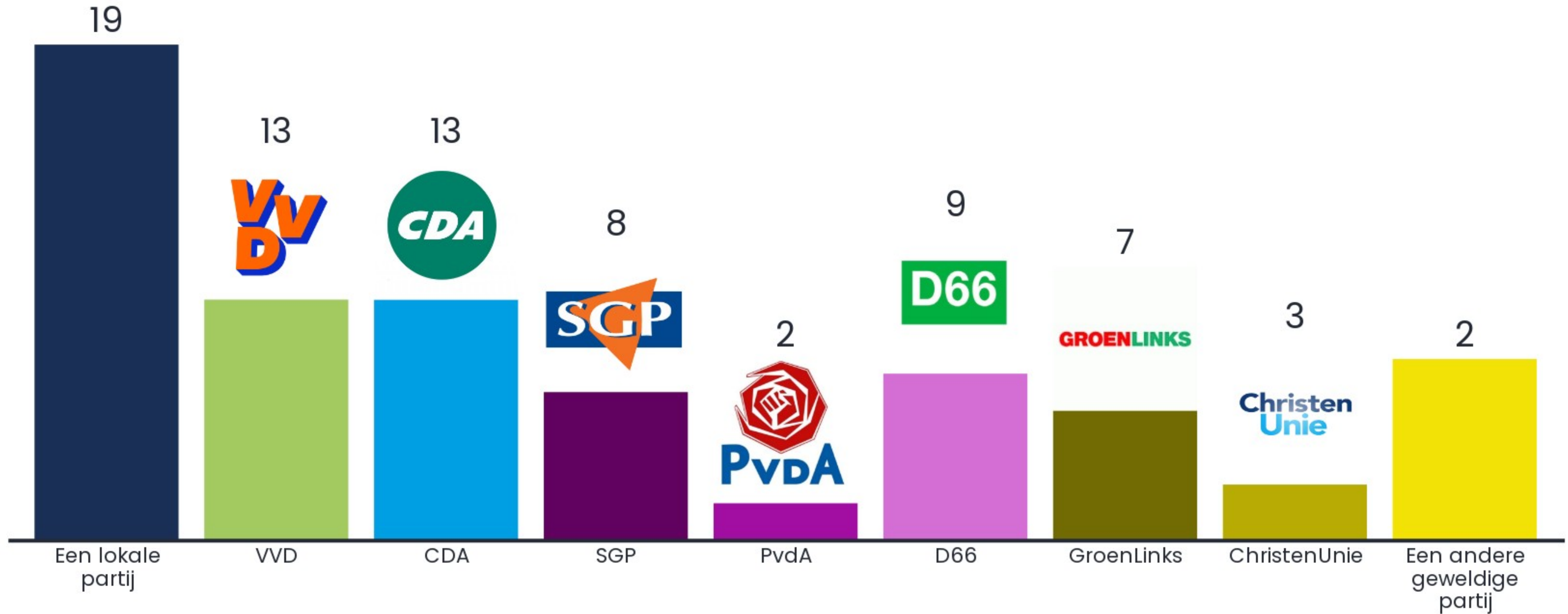
Wat is het goede antwoord? 😊

- **Volksvertegenwoordiger**
- Overige deelnemers stemmen NIET meer mee

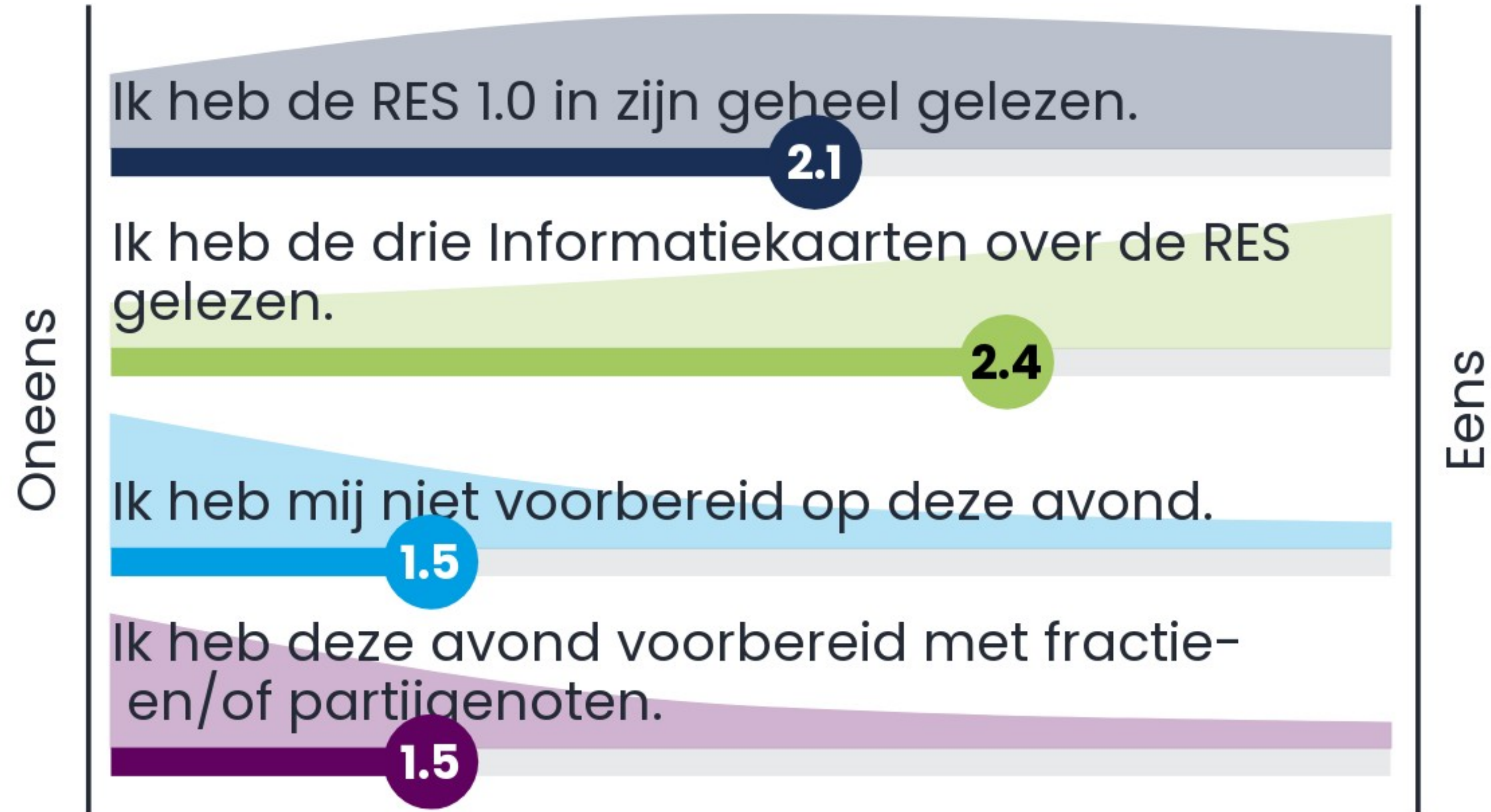
In welke volksvertegenwoordiging bent u actief?

Voor welke politieke partij bent u actief?

Hoe heeft u zich voorbereid op deze avond?

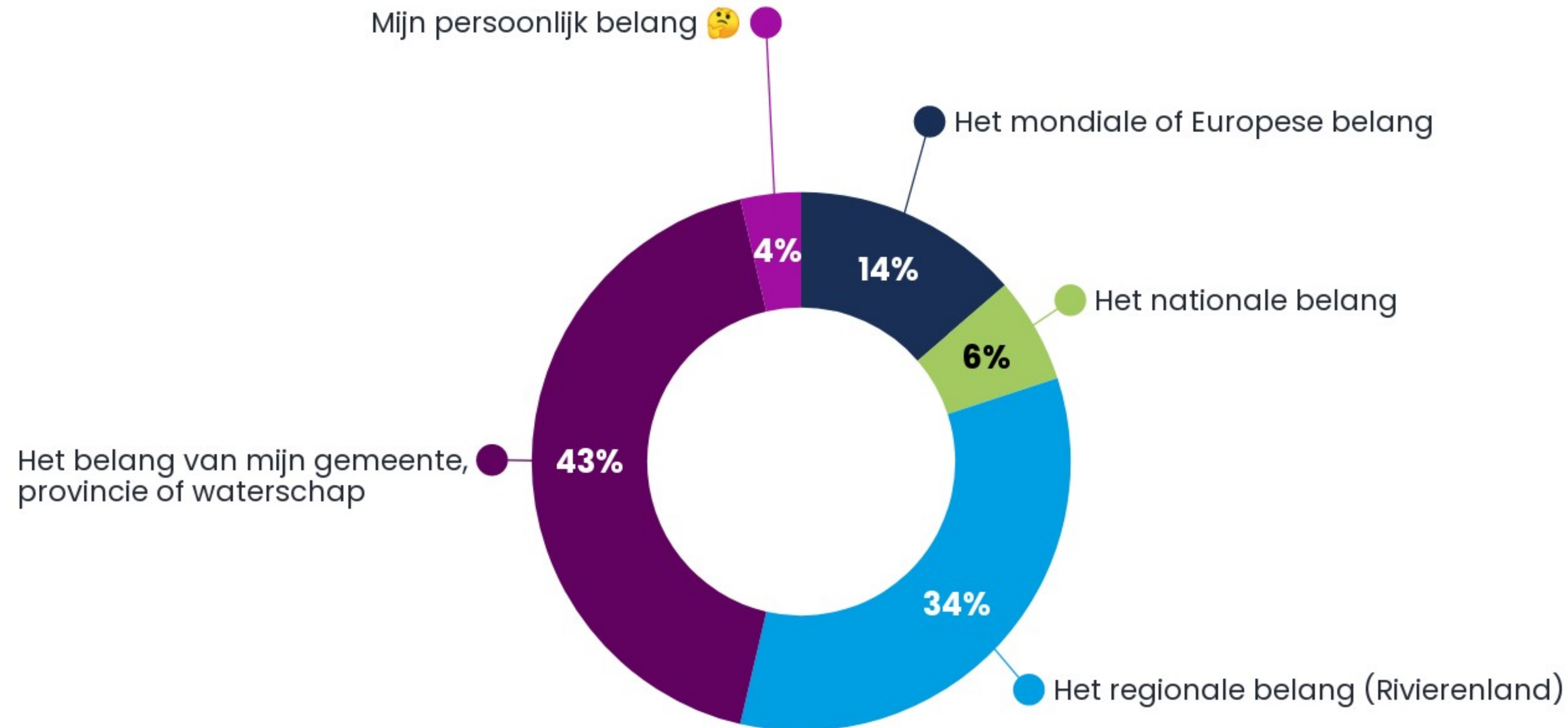
Wat is het programma?

- Ronde 1: Meningen over inhoud van de RES 1.0
- *PAUZE*
- Ronde 2: Meningen over (thema's voor) regionale samenwerking
- Ronde 3: Proces besluitvorming en regionaal afstemmen moties/amendementen
- *Uiterlijk 22.00 uur afronden*

Ronde 1: Meningen over de RES 1.0

- Vraag en stellingen via menti.com
- Twee debatten

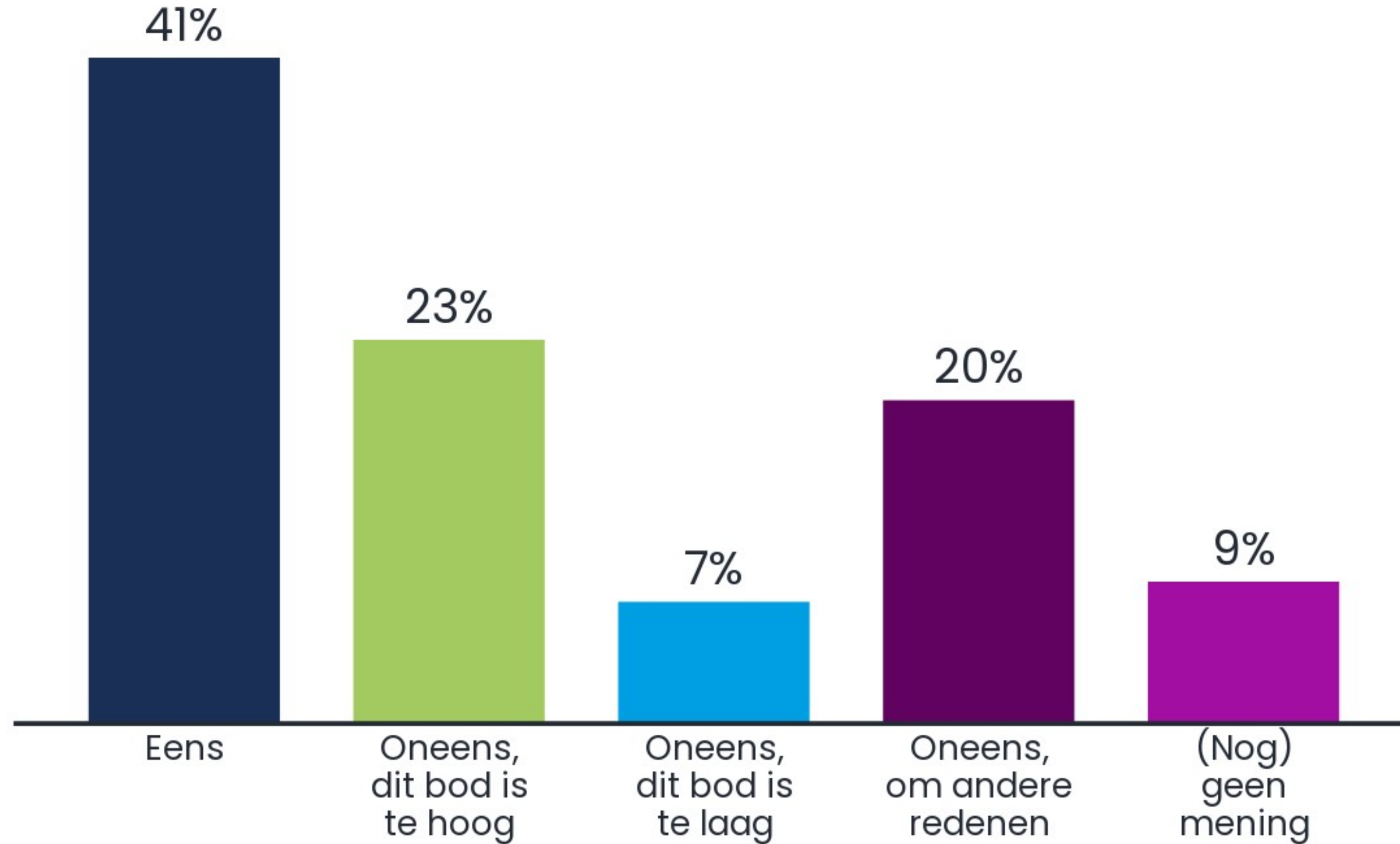
Welk belang weegt voor mij het zwaarst bij het besluiten over de RES 1.0?

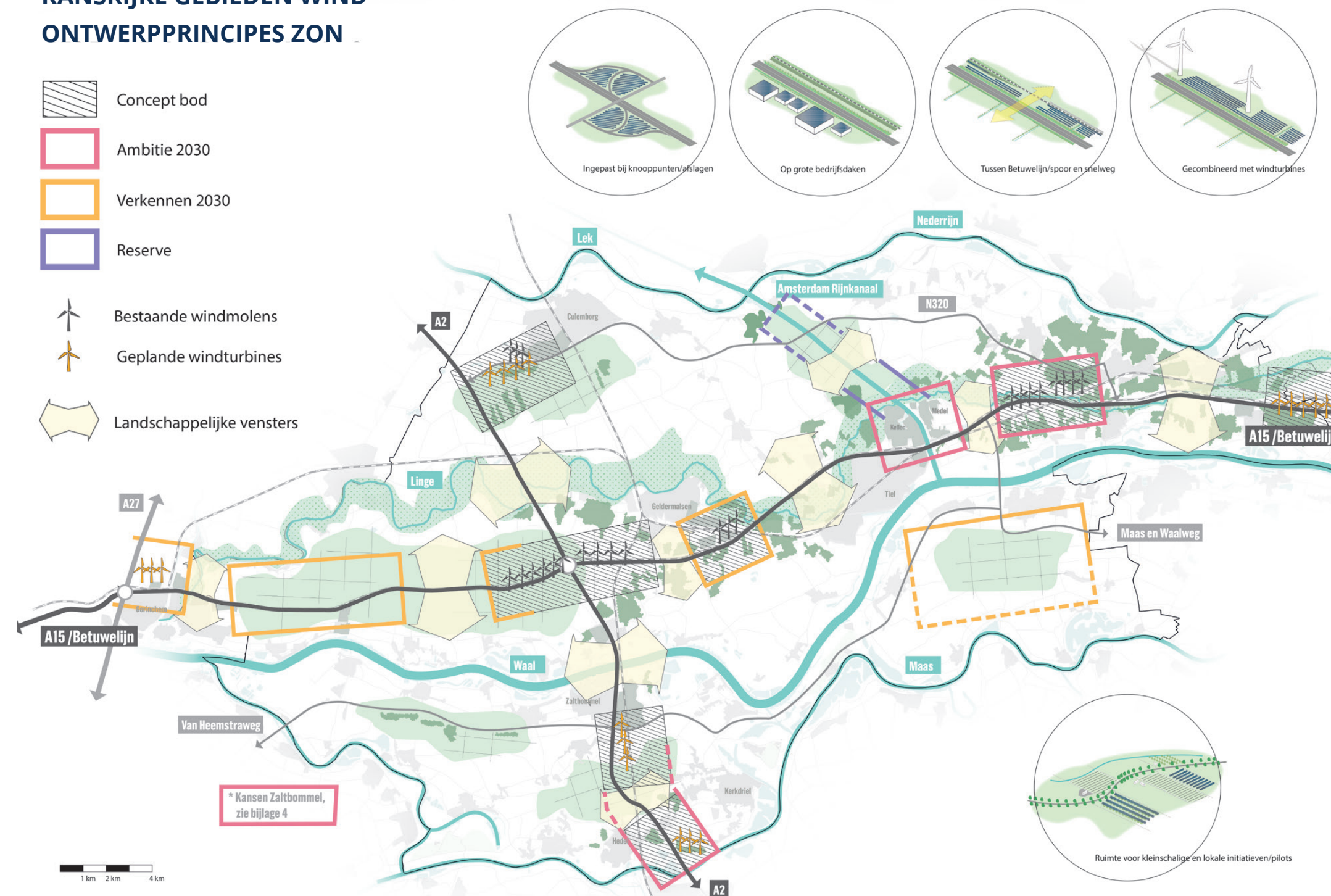
RES 1.0–bod

- Opwekken van 1,2 TWh elektriciteit via zon en wind in 2030
- Verdubbeling ambitie in concept-RES:
 - +17 windturbines (2030: in totaal 49 turbines)
 - +200 ha zonnenvelden (2030: 249 ha)
 - +154 ha zon op grote daken (2030: 191 ha)

Ik steun het RES 1.0-bod om in 2030 1,2 TWh elektriciteit op te wekken via zon en wind

KANSRIJKE GEBIEDEN WIND ONTWERPPRINCIPES ZON

Kansrijke gebieden, status **Ambitie 2030**
(onderdeel bod RES 1.0)

- Buren A15 (op de kaart samen met:)
- Neder-Betuwe Repowering Echteld
- Energiedriehoek Betuwe (Buren, Tiel en Neder-Betuwe)
- Maasdriel A2
- Zaltbommel

Kansrijke gebieden, status **Verkennen 2030**
(geen onderdeel bod RES 1.0)

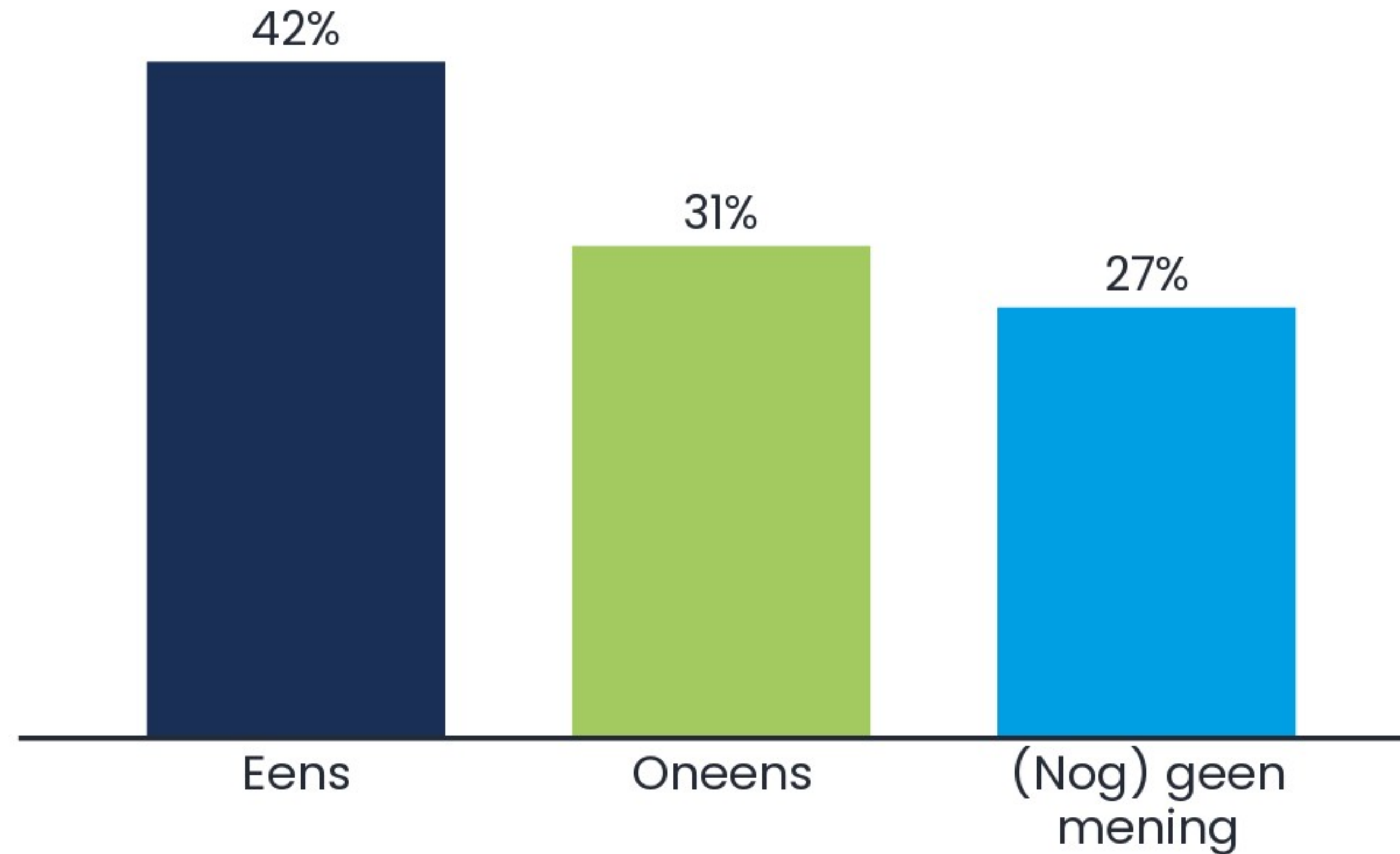
- Tiel A15 Wadenhoijen
- West Betuwe A15
- West Maas en Waal, in de kom

Reservegebied na 2030

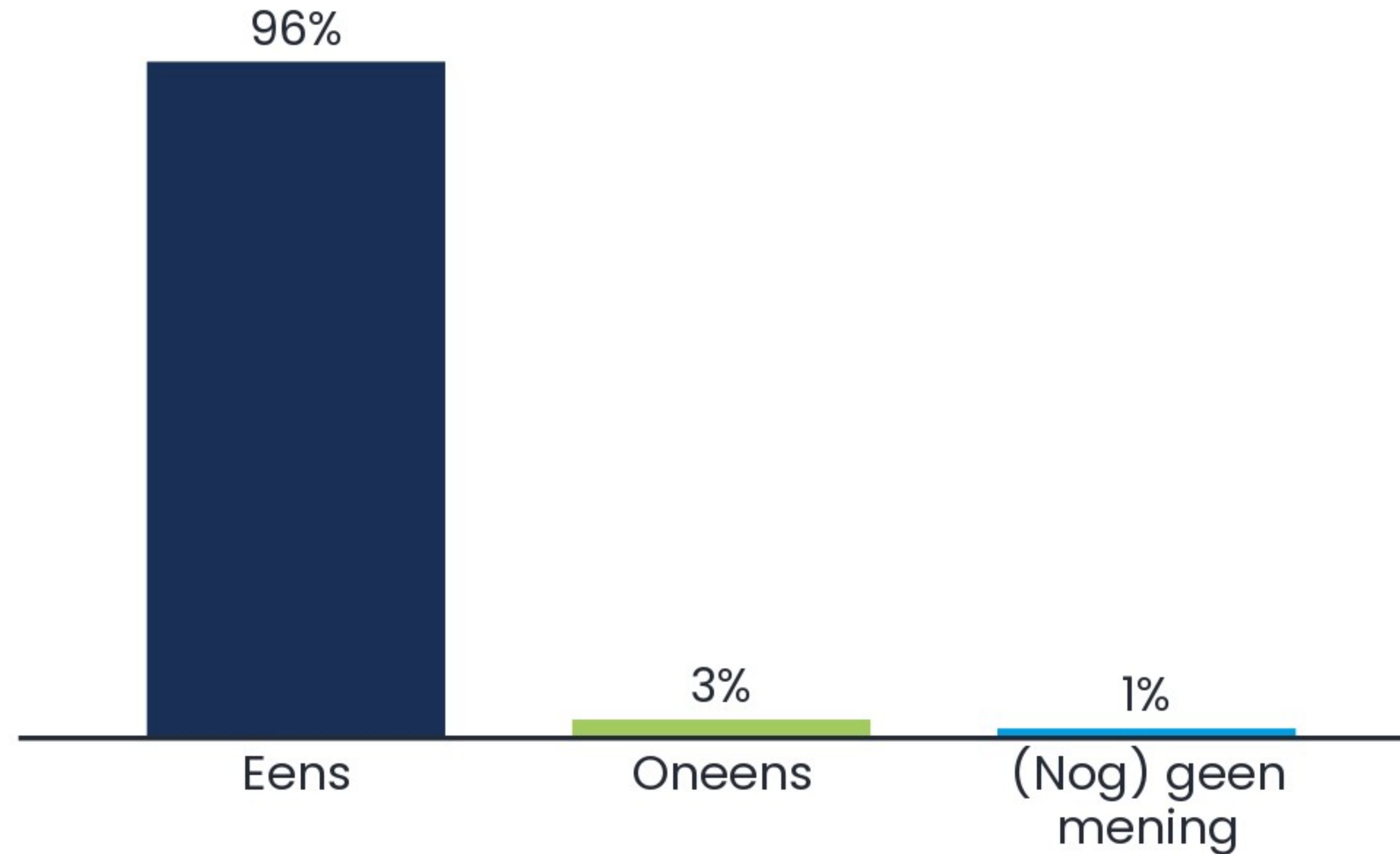
- Buren-kanaalzone

Vijf kansrijke gebieden onderdeel van RES-bod

Het voorstel voor vijf kansrijke gebieden voor windprojecten in Rivierenland is goed onderbouwd in de RES 1.0.

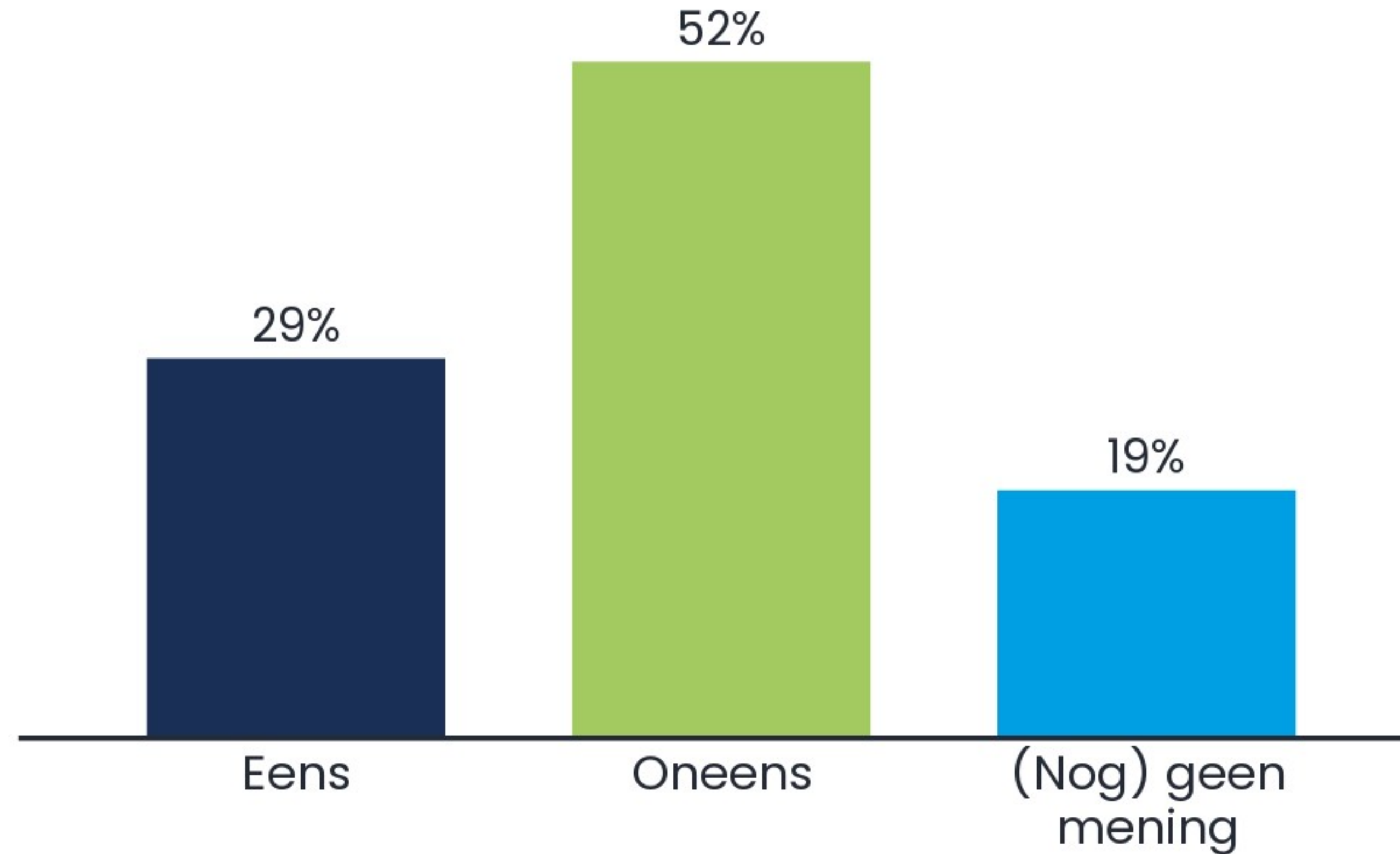
Gemeenten in Rivierenland moeten afspraken maken hoe ze elkaar betrekken bij wind- en zonprojecten met impact op buurgemeenten.

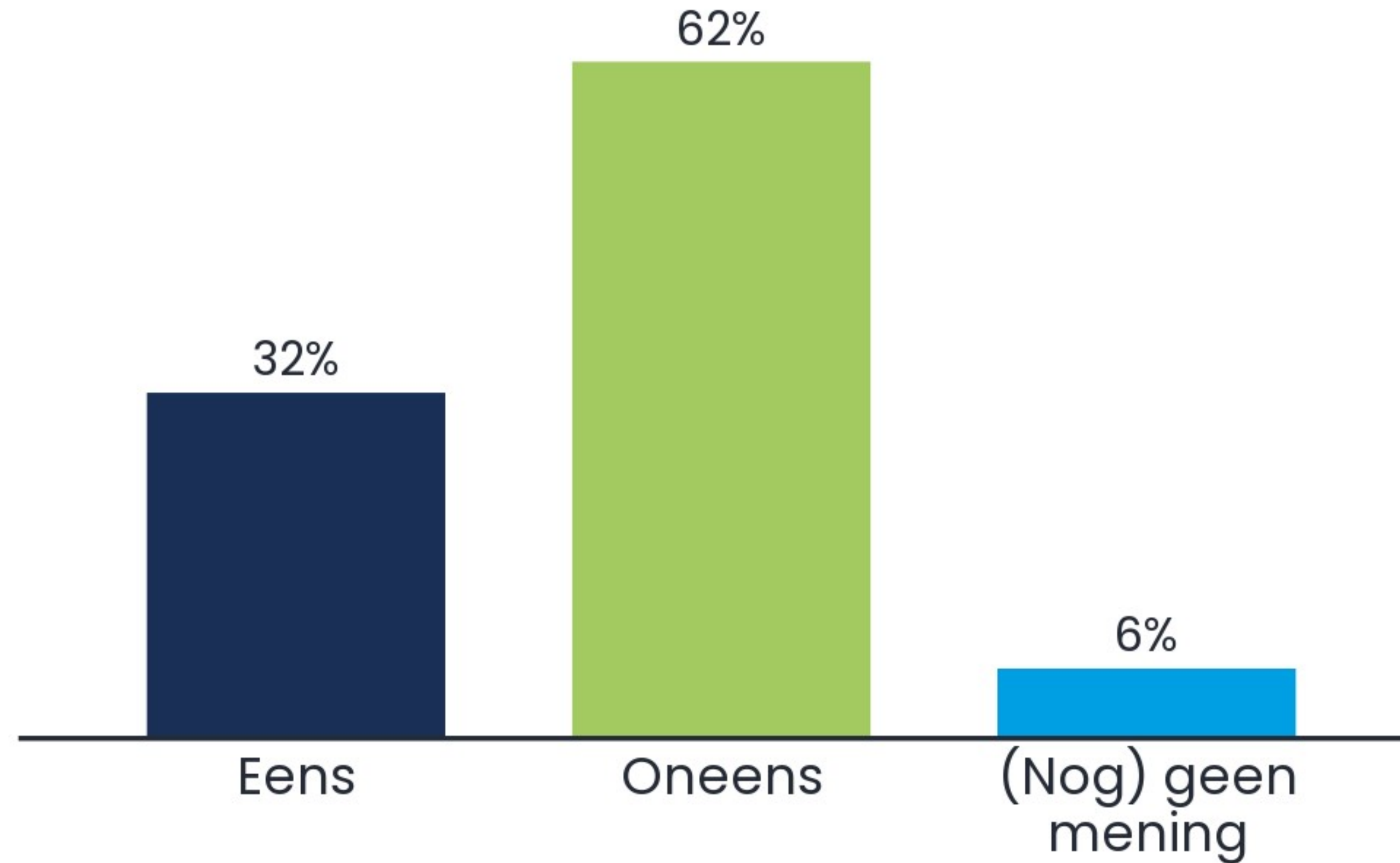
		ZON OP DAK	ZONNEVELD	WIND	TOTAAL* TWh/jr
BUREN	TWh/jr	0,041	0,055	0,122	0,218
	ha /aantal	25,77	52,13	9	
CULEMBORG	TWh/jr	0,009	0,016	0,072	0,097
	ha /aantal	5,32	13,61	4	
MAASDRIEL	TWh/jr	0,033	0,023	0,070	0,126
	ha /aantal	21,25	20,00	5	
NEDER-BETUWE	TWh/jr	0,037	0,041	0,156	0,234
	ha /aantal	23,77	34,65	9	
TIEL	TWh/jr	0,037	0,013	0,040	0,090
	ha /aantal	23,16	11,38	2	
WEST BETUWE	TWh/jr	0,087	0,099	0,190	0,376
	ha /aantal	54,89	89,81	14	
WEST MAAS EN WAAL	TWh/jr	0,018	0,030	0,000	0,049
	ha /aantal	11,63	25,50	0	
ZALTBOMMEL	TWh/jr	0,039	0,006	0,100	0,145
	ha /aantal	24,91	4,29	6,5	
REGIO	TWh/jr	0,301	0,283	0,750	1,335
	ha /aantal	191	249	49,5	

*Bij totalen zijn afrondingsverschillen mogelijk

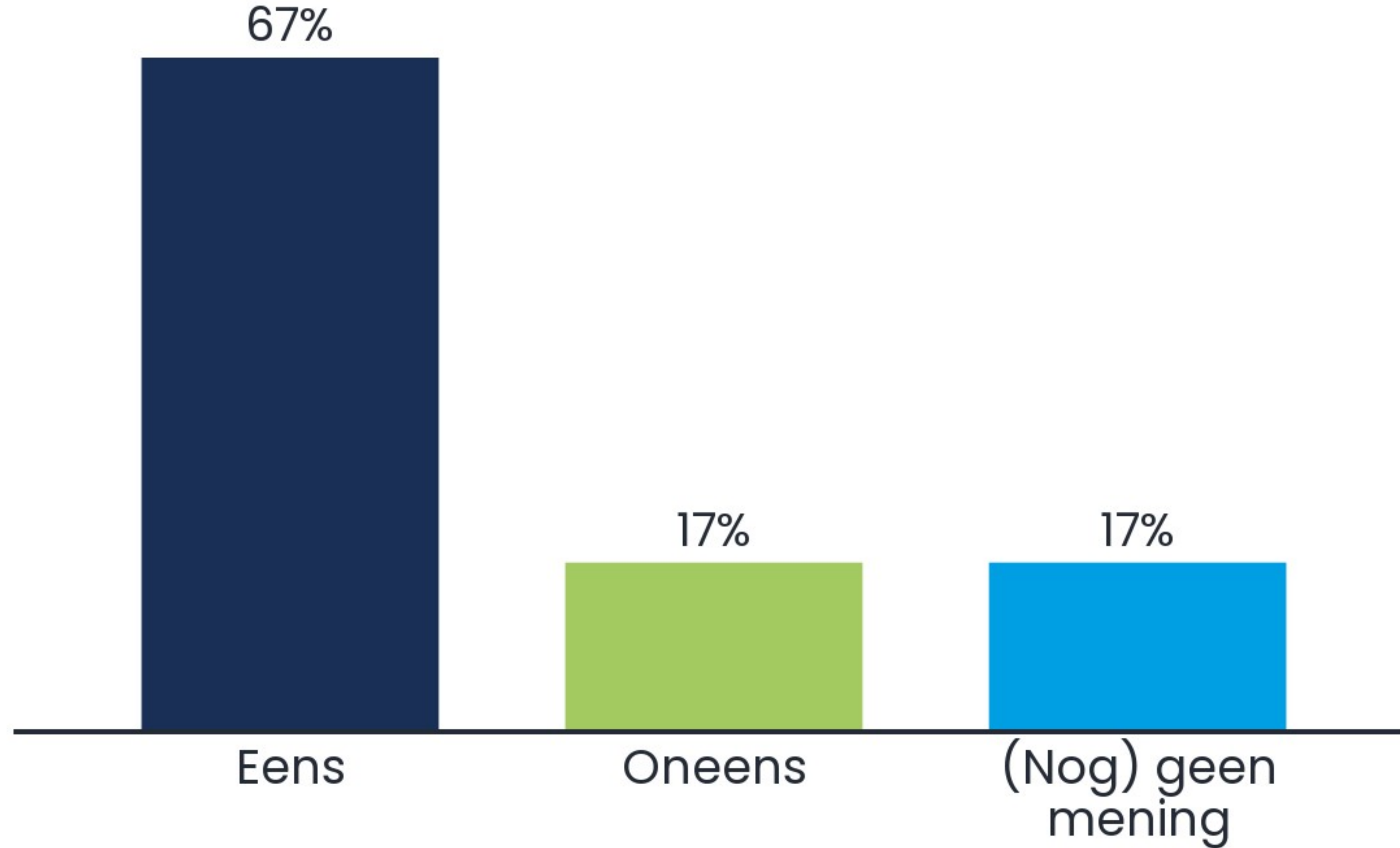
De verdeling van de regionale ambitie voor opwek van elektriciteit over de acht gemeenten in Rivierenland is redelijk.

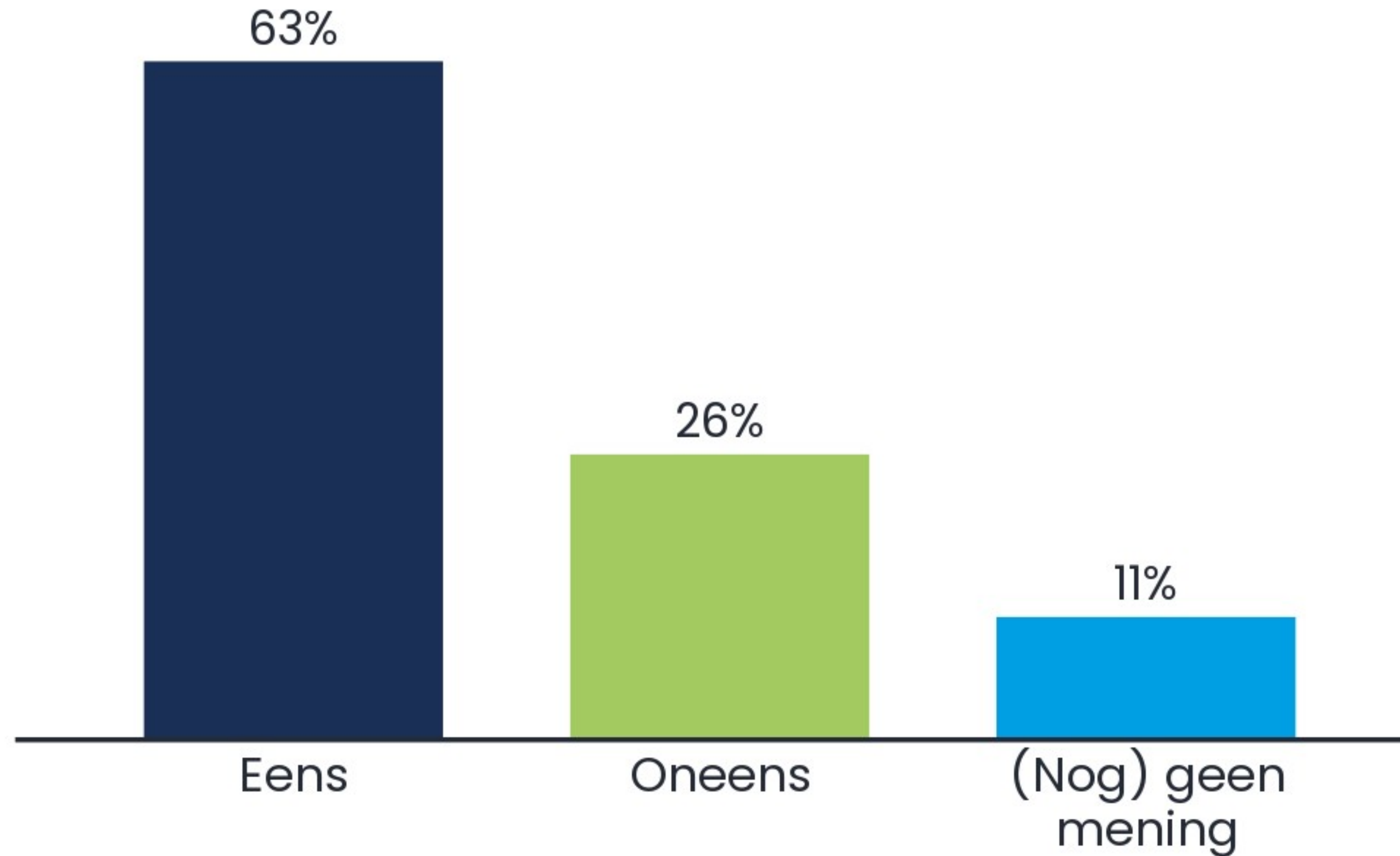
Inwoners en andere belanghebbenden zijn in de gelegenheid geweest om op het juiste moment mee te praten over de RES 1.0.

In de RES 1.0 ligt de focus teveel op duurzame *elektriciteit* en te weinig op *warmte*.

Mijn gemeente, provincie of waterschap moet meer geld dan nu besteden aan innovatie in opslag van energie.

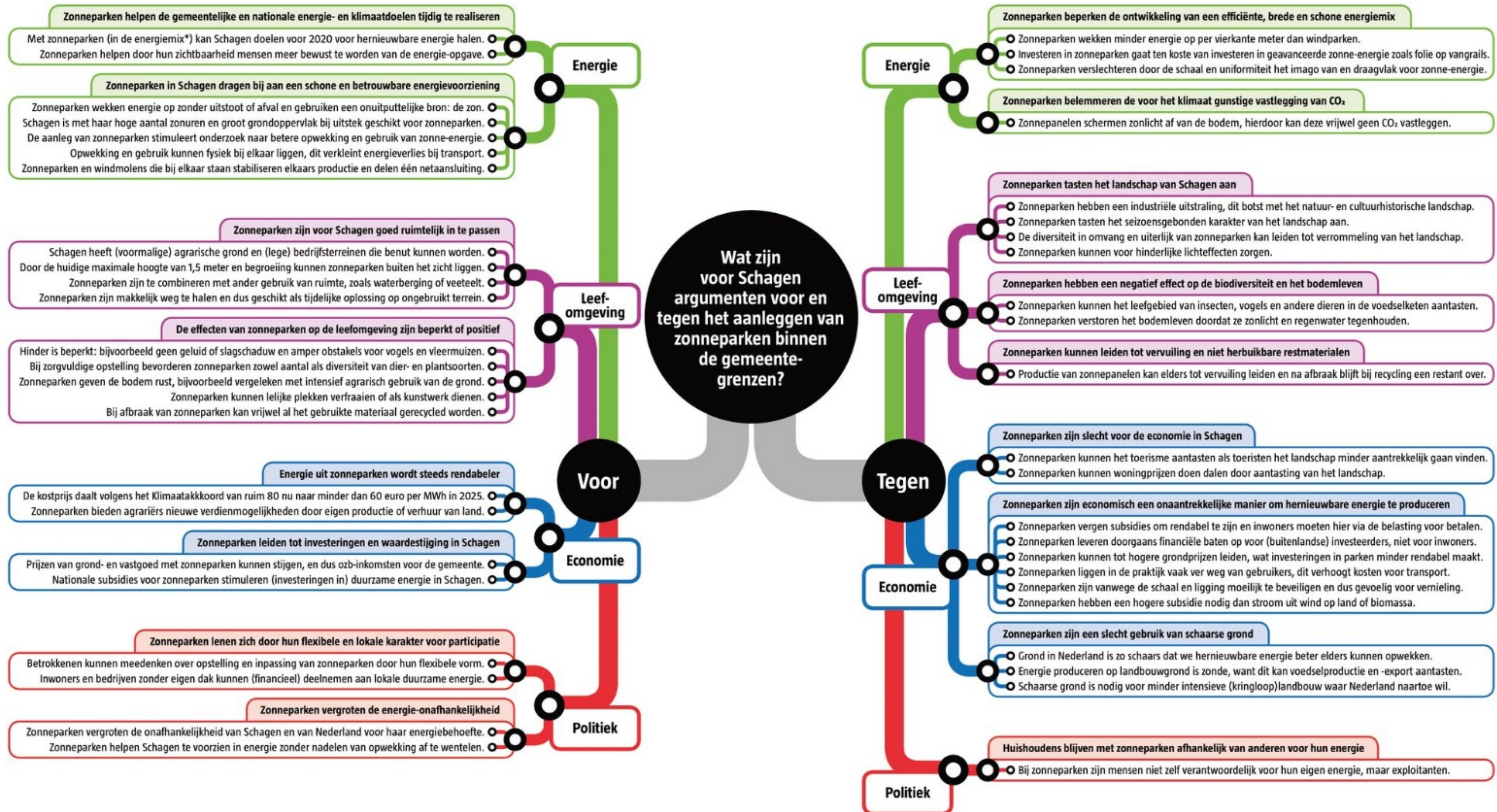

Ronde 1: Meningen over de RES 1.0

- Vraag en stellingen via menti.com
- **Twée debatten**

Twee debatten met ...

- Evelien Schlösser (D66, Gemeente Buren)
- Bas de Jong (GroenLinks, Gemeente Culemborg)
- Robert van Dijk (CDA – Gemeente Maasdriel)
- Geerten van der Lugt (CDA – Gemeente Neder-Betuwe)
- Bart van Gurp (VVD – Gemeente Tiel)
- Gert-Jan van Ochten (VVD – Gemeente West Betuwe)
- Piet Donkers (SP – Gemeente West Maas en Waal)
- Geert Bok (SGP, Gemeente Zaltbommel)
- Michiel Alexander de Raaf (Water Natuurlijk, Waterschap Rivierenland)
- *Rita Braam (D66 – Provincie Gelderland)*
- Joost Reus (voorzitter Stuurgroep RES)

Voorbeeld Argumentenkaart

Vijf basiscategorieën argumenten

- De **kwestie**: wat is het effect van het voorstel op de kern van de zaak?
- De **omgeving**: wat is het effect van het voorstel op de omgeving?
- De **kosten**: wat betekent het voorstel financieel?
- De **uitvoering**: hoe uitvoerbaar is het voorstel?
- De **principes**: hoe passend is het voorstel?

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

Hoe werken we?

1. Debat tussen enkele
volksvertegenwoordigers
2. Peilen meningen via menti.com
 - a. Aanvullende argumenten
 - b. Afsluitende peiling

**Het bod in de RES 1.0 om in 2030
regionaal 1,2 TWh duurzame
elektriciteit op te wekken verdient
steun.**

Stelling 1

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 1?

Het is goed verdeeld onder de inwoners van Nederland

Dit is nog maar het begin en "laaghangend" fruit

Het bod verdient de steun maar is nog verre van compleet. Er zitten nog wel wat open eindjes in

Te hoog gegrepen, te kort tijd en te veel effect op gebiedszicht

Niet alle projecten zullen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden

Voor. We zullen alle zeilen bij moeten zetten om het klimaat te redden.

Tegen : er is nog onduidelijk voor de mogelijkheden omdat er nog onzekerheid is over een radartoren die in onze gemeente wellicht geplaatst kan worden

Tegen, teveel windmolens en te weinig gesprek met onze inwoners

Tegen: landelijke regie gewenst

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 1?

TEGEN: Betrokkenheid inwoners en vrijblijvende verdeling vooraf

Het is een bod met spreiding van zon en wind over de gemeenten.

We moeten nu starten.

Onvoldoende onderzocht naar alternatieven

Tegen, ik zie geen enkel scenario waarin ingegaan wordt op sturing op energievraag, bijvoorbeeld door isoleren, of door gebruik te maken van smart city innovaties.

Tegen, het middel is doel geworden met zeer beperkte reikwijdte en grote negatieve gevolgen voor de leef en landchapskwaliteit. Daarnaast worden GEEN landschappelijke middelen ingezet om de klimaatdoelen te halen.....

TEGEN het RES bod omdat instrumenten voor uitvoering ontbreken (nu te veel doelredenering)

Voor het vervolg meer aandacht voor innovatie en opslag

TEGEN: variabelen met betrekking tot infrastructuur en mogelijkheden die dat biedt en/of onmogelijkheden die dat oplevert zijn niet duidelijk.

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 1?

Tegen : kijken naar alternatieve ontwikkelingen is nog onderbelicht

Tegen, teveel windmolens en te weinig overleg met de inwoners

Het hele klimaat-dossier is een door en door politieke kwestie waarbij Raadsleden niet achter de Regio aan moeten lopen, maar vanuit draagvlak en debat in de eigen gemeente input moeten leveren.

Tegen Ontwikkelingen gaan snel. Opkomst waterstof. Wind is effectiever op zee. Eerst zon op dak, dan zonneweides

TEGEN: burgerparticipatie niet goed ingevuld. Voor inwoners (en raadsleden) is niet duidelijk welke consequenties dit heeft voor hun leefomgeving

Tegen omdat de focus op zon en wind ligt. De overheid is nu zelf aan het zoeken naar bv kernenergie. Ook bv waterkracht en waterstof. Wat doen we straks met alle afgeschreven zonnepanelen?

Zonnepanelen kunnen ook zo aangelegd worden dat ze een plus geven voor de biodiversiteit.

Tegen, participatie van onze inwoners. We weten niet eens hoeveel belemmering we gaan ondervinden door waar de locatie van de defensie radar komt en welk gebied er over blijft voor realisatie

VOOR, omdat we niet langer kunnen wachten. We moeten vertrouwen hebben in innovaties die toch wel komen. Energie neutraal moet leidend zijn.

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 1?

TEGEN - we hebben Europees een uitdaging en die is verlegd naar kleine regio's en zelfs naar gemeenten; laten we eerst eens kijken wat we op europees en nationaal niveau kunnen regelen; windparken op zee; nieuw type kerncentrales in toekomst

VOOR: argument voor is dat we het proces nu eindelijk moeten starten. Wij hebben ons steentje bij te dragen. We gaan de komende jaren de RES steeds verder perfectioneren!

Hoe langer we wachten, hoe duurder het wordt.

Lokale opwek per kern geeft een ander business model waarbij inwoners zelf keuzes maken en grip houden op hun portemonnee

VOOR: je moet ergens beginnen

voor: je moet wel starten,

TEGEN irreëel bod; consequentie voor inwoners onduidelijk

TEGEN. Te bekrompen met te grote gevolgen, te weinig draagvlak en geen enkele landschappelijk middel om klimaatdoelen te halen

Voor: de 1,2Twh is een bod wat netjes is maar draagvlak is een punt wat veel meer belicht moet gaan worden in de toekomst. Ook is de 1,2twh een aanzienlijke bijdrage naar de landelijk gevraagde 35 twh een verdubbeling in de 2.0 zie ik niet positief

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 1?

Voor om deze eerste stap te zetten en hierna zeker gaan kijken naar toekomstige bronnen. Het betrekken van de burgers is heel erg moeilijk maar zodra er iets gaat beginnen zullen er ongetwijfeld reacties komen

Voor we hebben een opdracht voor onze samenleving tot een beter klimaat

TEGEN: Reinier vd Berg (klimaatdeskundige) heeft in onze gemeente aangegeven, dat wind op land binnen 7 jaar afgelopen is.

Voor Het is nu het enige wat beschikbaar is

TEGEN: het verwoorden van ambities leidt tot het impliceren van doelen

Mijn achterban staat achter hetgeen ik als raadslid zeg en uitdraag. Er is daar regelmatig afstemming over!

Tegen, verwacht dat er meer te halen is met minder negatieve omgevingsveranderingen uit de milde vorm van kernenergie en waterstof

Er is geen draagvlak, dus stoppen met deze handel

Volksvertegenwoordiger : ook voor jongeren. Zij staan voor overgrote meerderheid achter transitie. Voor!

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 1?

Voor: de swipocratie heeft laten zien dat een meerderheid wel wat wil doen

Als volksvertegenwoordiger heb je ook de taak om je achterban te betrekken.

Ruimte houden voor andere bronnen, waaronder water, vergt dat we voor 2030 niet moeten inzetten op het feitelijk (en ruim voor 2030) REALISEREN van 'teveel' zon & wind. Het is goed om RES 1.0 te faseren.

TEGEN. Te weinig draagvlak, goede wil slaat om in aversie. Mensen moeten de aderlating maar slikken terwijl de agrarische, landschappelijke waarde en toegankelijkheid van onze leefomgeving steeds belangrijker wordt

Geneuzel over waar een zonneveld of windmolen moet komen mag geen vertraging vormen voor het principe dat we energie-neutraal willen worden.

Voor, omdat wij een verantwoordelijkheid hebben om in de toekomst op een goede manier met onze energie om te gaan. Dus nu de eerste stappen zetten richting toekomst.

Het welslagen van de energietransitie valt of staat met de betrokkenheid van een groot deel van de samenleving.

TEGEN oogklep en uitrol top down politiek moeten we niet willen. Is de politiek er om burgerbelangen te behartigen of bedrijfsleven uit verwegiestan met vaak dubieuze producten (Oeigoeren dwangarbeiders panelen) Dat moeten we echt niet willen

VOOR: We moeten het goede voorbeeld geven aan gemeenten als Buren, Tiel, e.d.

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 1?

TEGEN bekijk het mondiaal, ga uit van eigen kracht. En dat is niet energie maar voedsel produceren. Energie produceer je op zee en in de Sahara. Dat laatste zou zelfs vergroeiing van de woestijn teweeg kunnen brengen, tel uit je winst!

VOOR: verantwoordelijkheid nemen

Voor: we zijn nog heel ver verwijderd van energie-neutrale regio, pas als we daar (bijna) zijn hebben we nog een plicht voor meer

Mis burgerparticipatie

Tegen omdat de afspraken over financiering eerst helder moeten worden gemaakt. De 50% voor inwoners

Jammer dat er veel tegenstand is, we hebben het niet over de noodzaak tot een toekomst voor toekomstige generaties

Er is geen tijd meer te verliezen. Nu aan de slag!

Tegen, veel meer op alternatieven sturen

Tegen

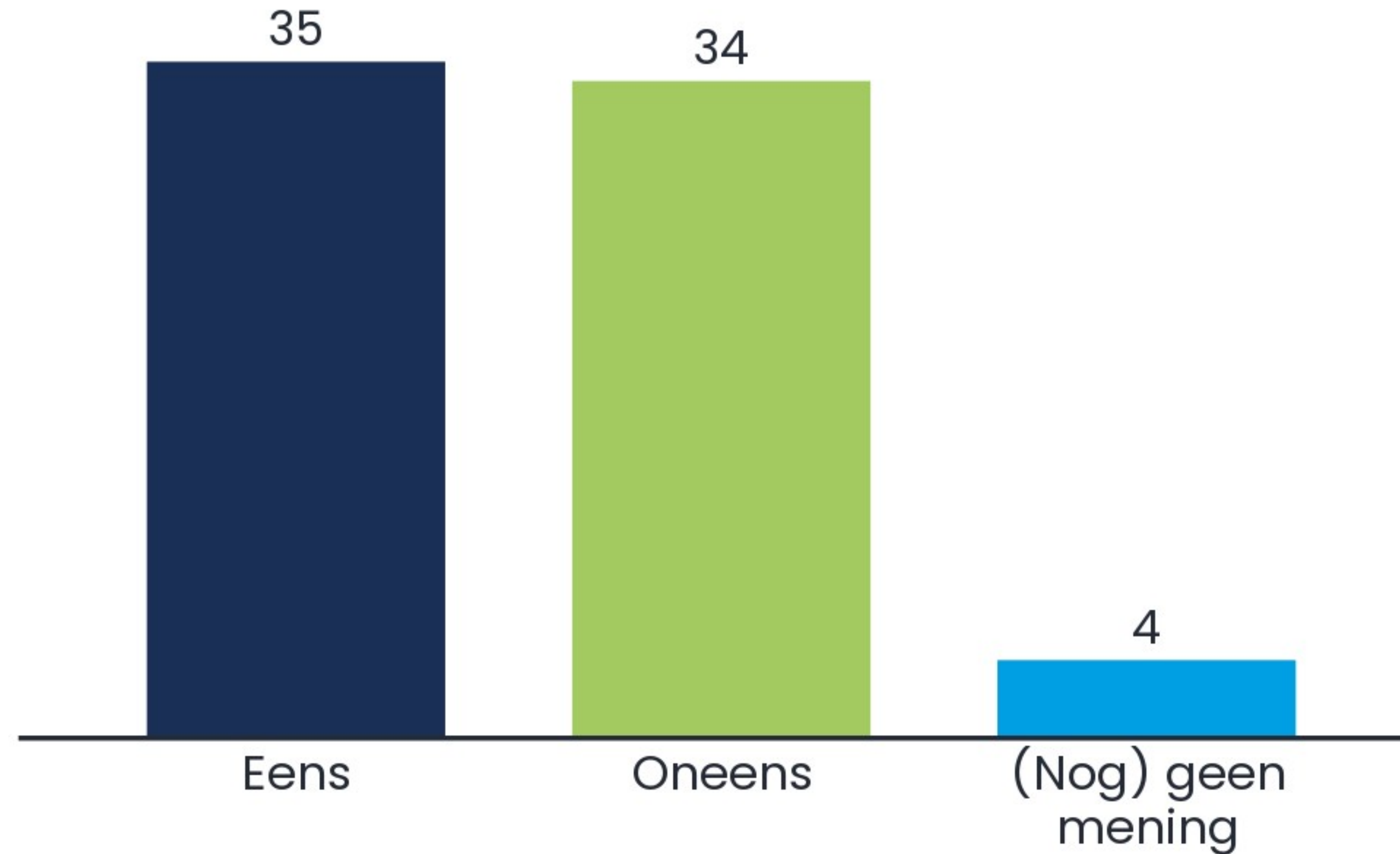
Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 1?

TEGEN. Je bent dief van eigen portemonnee wanneer je steeds kostbaarder wordende vruchtbare landbouwgrond downgrade naar foutloze bodemverwantschaploze functies als zonne weiden en windmolesn

Tegen, veel meer sturen op alternatieven

Voor: starten maar met zacht op inhoud: betrokkenheid en draagvlak als het concreet wordt

Het bod in de RES 1.0 om in 2030 regionaal 1,2 TWh duurzame elektriciteit op te wekken verdient steun.

Financiële participatie

"Een belangrijk punt van aandacht in de Samenwerkingsagenda is de **borging van de uitgangspunten voor 50% lokaal eigendom en projectparticipatie door inwoners** in de gemeentelijke beleidskaders.

Vanaf de start van de ontwikkeling van zon- en windparken moeten ontwikkelaars duidelijke uitgangspunten hebben over 50% lokaal eigendom en de werkwijze waarop door middel van burgerparticipatie zon- en windparken gerealiseerd gaan worden." (p. 46)

Nieuwe projecten voor zon en wind moeten minimaal voor 50% in lokaal eigendom zijn, óók bij risico's op af- of uitstel.

Stelling 2

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

VOOR: is gewoon nodig

VOOR: Vergroot draagvlak.

Voor dit om veel meer steun te krijgen voor het realiseren van de plannen.

Voor : lokaal eigendom zorgt voor een groter draagvlak

VOOR: lusten en lasten eerlijk verdelen (draagvlak)

Voor niet alleen de lasten maar ook de lusten.

Voor, samen de lusten en de lasten

TEGEN: Goed wonen is onbetaalbaar.

Voor

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

VOOR eerlijk delen van de winst, mag ook > 50% zijn

VOOR: wanneer de lasten in de regio zitten, moeten ook de lusten toekomen aan de regio!

VOOR: en nog meer financiële compensatie voor (direct) omwonenden

TEGEN. Maatschappelijk geld mag niet mee worden gespeculeerd! Dit opleg beleid moet het risico volledig bij initiatiefnemers neerleggen die wisseling op inzicht in kaders op de koop toe moeten nemen! HET gaat te snel om een goed beleid te ontwikkelen,

Voor zorgt voor meer draagvlak

VOOR: moet van te voren duidelijk zijn initiatiefnemers. Dan schift je het kaf van het koren .

VOOR: maar ook mensen zonder eigen geld moeten kunnen profiteren

Voor. Compensatie voor de lasten, zodat we ook de lusten hebben.

VOOR maar voorwaarde is wel dat investeringen door derden geen beletsel mogen vormen voor de uitvoering. Gespreide investeringen betekent ook gespreid risico. Winsten moeten ten goede komen aan innovaties, niet aan de investeerders.

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

Voor, meer draagvlak bij burgers creëren en daardoor gedwongen serieus kritisch kijken naar wat er geplaatst wordt

TEGEN Overheid is geen fascilitator of claimontvankelijke partij. Grote schande wat er in Drenthe gebeurd. Bewoners buiten spel, overheid krijgt een claim. Claim gedrag moet worden afgestraft het is een maatschappelijk contact waar men zich aan bindt

Voor: lokaal eigendom is een manier om iedereen te laten profiteren van de lokale energieopwekking.

Wat was de stelling?

VOOR: lokaal eigendom verhoogt de interesse en dus betrokkenheid van inwoners.

VOOR gezamenlijk investeren betekent gezamenlijk verantwoordelijk.

VOOR: waarom zou SDE subsidie die we via de belasting opbrengen laten wegvloeien naar het buitenland?

Voor: 50% lokaal eigendom zorgt voor draagvlak en realisatie

TEGEN kapitaalvernietiging mag niet beloond worden,.

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

Voor: het helpt bij vergroten draagvlak.

Energieprojecten kosten alleen maar geld, windmolens draaien op subsidie, niet op wind. Lokale eigendom heeft in die zin geen nut, want de baten overstijgen de kosten niet. Toch VOOR minimale grens, want kans op stop van projecten.

VOOR: Gedeeld eigendom is belangrijk voor draagvlak en dus noodzakelijk voor realisatie

VOOR. Maar dan wel het financieringssysteem en deelname voor iedereen, toegepast door Coöperatie Bommelerwaard. Iedereen doet mee, met of zonder eigen middelen. Kan dus ook tot 100% deelname zijn.

Voor om zo meer draagvlak te creëren Marokko reenden terug in omgeving

50% lokale participatie lijkt mooi, maar dan komt rendement nog steeds bij enkelen terecht. Er is heel grote groep inwoners die om financiële of andere redenen niet kan/zal deelnemen. Die mensen moeten óók kunnen profiteren van de energietransitie!!!

Voor: het zorgt voor betere plannen

Voor, bij lokaal eigendom kan je zelf verantwoordelijkheid nemen en hoef je niet af te wachten of iemand anders een plan voor energie maakt

voor: het geeft mogelijkheden om draagvlak te krijgen, maar ook om mee richting te geven.

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

Voor: anders gaat de opbrengsten naar de projectontwikkelaar

TEGEN: je wil 100% om de grote reuzen te mijden (die alleen maar in hun business case denken)

Voor Zonder participatie gaan alle opbrengsten voor naar de grote bedrijven

VOOR: argument voor om te onderstrepen dat we dit samen doen, niet alleen wie daar als ondernemer belang bij heeft, maar als gemeenschap. Samen de lasten, dan ook samen de lusten.

Voor: lokaal opwekken--> lokaal profiteren!

TEGEN er moet per definitie 50% van de opbrengsten terug vloeien naar de verbetering van het landschap. RES is een consumptie beleid, Het consumeert landschap. Laten we dat dan ook verwarden. Landschap heeft nu geen prijs maar is onbetaalbaar

Voor: betrekken lokale corporaties.

Indien verdienmodel zo kan zijn dat naar nieuw innovaties de windmolens niet naar economische levensduur moet blijven bestaan. Maar juist steun van overheid voor actief verwijderen van de molens.

VOOR liefst via coöperatie dan is een ieder lid en daarom betrokken + financieel interessant

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

TEGEN ook hier wordt weer met oogkleppen naar het middel zon en wind gekeken terwijl er legio aan gebiedseigen oplossingen denkbaar zijn. Daar is NIETS en dan ook NIETS in ondernomen om dat in beeld te krijgen

TEGEN Volg het Limburgse voorbeeld. GEEN zond op landbouwgrond.

TEGEN. Aantasting van de ruimtelijke kwaliteit moet niet langer mogelijk zijn. Zo'n op daken en zeker nieuwbouw verplichtstellen

VOOR en Bas snapt het helemaal!;

Het is goed dat de bewoners ook kunnen meeprofiteren voor het draagvlak en eventuele nadelige visuele- en akoestische aspecten.

De omschakeling maken naar baten voor de regio is belangrijk, voor verdeling lasten en lusten voor iedereen

VOOR: het 'lokaal' maken draagt bij aan lokaal debat, betrokkenheid (van inwoners) en biedt kansen. Het is ook een transitie in het denken over grote onderwerpen zoals duurzaamheid, omgevingswet: herleving van de democratie.

Tegen: juist door de SDE subsidies worden er een rendement gecreëerd wat "aanzienlijk" is. Draagvlak creëer je niet door een financiële prikkel. Dat geeft een tweedeling in stad/dorp of regio. Belangrijk is dat iedereen moet kunnen glimlachen

TEGEN: de meeste inwoners hebben het investeringskapitaal niet om zinvol mee te investeren om relevante opbrengsten te verwerven

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

Inkomsten zouden binnen de regio moeten blijven, ook om meer draagvlak te creëren

TEGEN: waarom kunnen de gemeentes zelf niet mee investeren namens hun inwoners?

Ben ook voor zodat niet zoals in de polder de voordelen alleen terugvloeien naar de grote bedrijven.

VOOR gebruik ook energiecoöperaties en geografie voor rendement

Investeer in Sahara zonne oases en draag zo bij aan een veel grotere positieve klimaat impact dan wij ooit binnen onze postzegel kunnen realiseren

RES kan middels Burgerparticipatie en samenwerking van regiogemeenten een succes worden voor alle betrokkenen en voordeel opleveren voor alle deelnemende gemeenten (lees inwoners)

VOOR. Wat we in de Regio verdienen moet ook in de Regio worden uitgegeven.

TEGEN idealisme gedreven realisme rampzalig beleid moet je stoppen. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

Er zijn al gemeentes die dit doen. En de opbrengsten kunnennten goede komen aan inwoners met een smallere portemonnee

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

Als je baten deelt moet je kosten ook delen. Anders is het een dubbele investering.

voor: maar laten we dan alles aan de markt? of storten we ons in GR-en die vervolgens op grote afstand staan? Hoe gaan we publiek-privaat samenwerken?

Met een lokaal / regionaal grondbedrijf kunnen overheden investeren in duurzame energie en komen de revenuen beschikbaar voor alle inwoners!!!!

'TEGEN': pas op dat percentages en financiën niet een eigen leven gaan leiden. Straks gaat het om % en € maar niet over de werkelijke doelen. Het kan een bliksemafleider zijn.

TEGEN. RES is een polarisatie molen dat onnodig veel onrust veroorzaakt in een periode dat er juist maatschappelijke rust gewenst is. Het is onverantwoord burgers op te zadelen met hijgerig RES gedrag

TEGEN tenzij het initiatief op een efficiënte energie producerende regio wordt ontwikkeld. Sahara, wind op zee

Voor met de nuance dat nabij omwonenden goed gecompenseerd moeten worden.

Zie het als een dynamisch ambitiedocument dus stel bij waar nodig. Maar begin!!!

VOOR: ontwikkelaars van buiten de regio weren. Samen doen.

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

TEGEN, laat marktwerking prefereren, stop met subsidies die wegvloeien naar internationale investeerders

VOOR: maar dan wel met goed doordachte aanpak als je grip wilt hebben op marktpartijen of vanuit eigen (regionale) kracht wilt samenwerken. Geheel solo levert een lappendeken van lokale coöperaties en andere partijen.

Voor

Voor

TEGEN Zet ruimtelijk maatschappelijke waarden centraal. Creeer maatschappelijke contracten

VOOR

TEGEN: gemeente is per definitie niet goed in ondernemen. Wel sterk stimuleren.

Voor

Heel erg voor

Welke aanvullende argumenten VOOR en/of TEGEN heeft u bij stelling 2?

Voor: maar laat de landbouwgronden met rust
deze sector heeft het aan alle kanten al heel
moeilijk

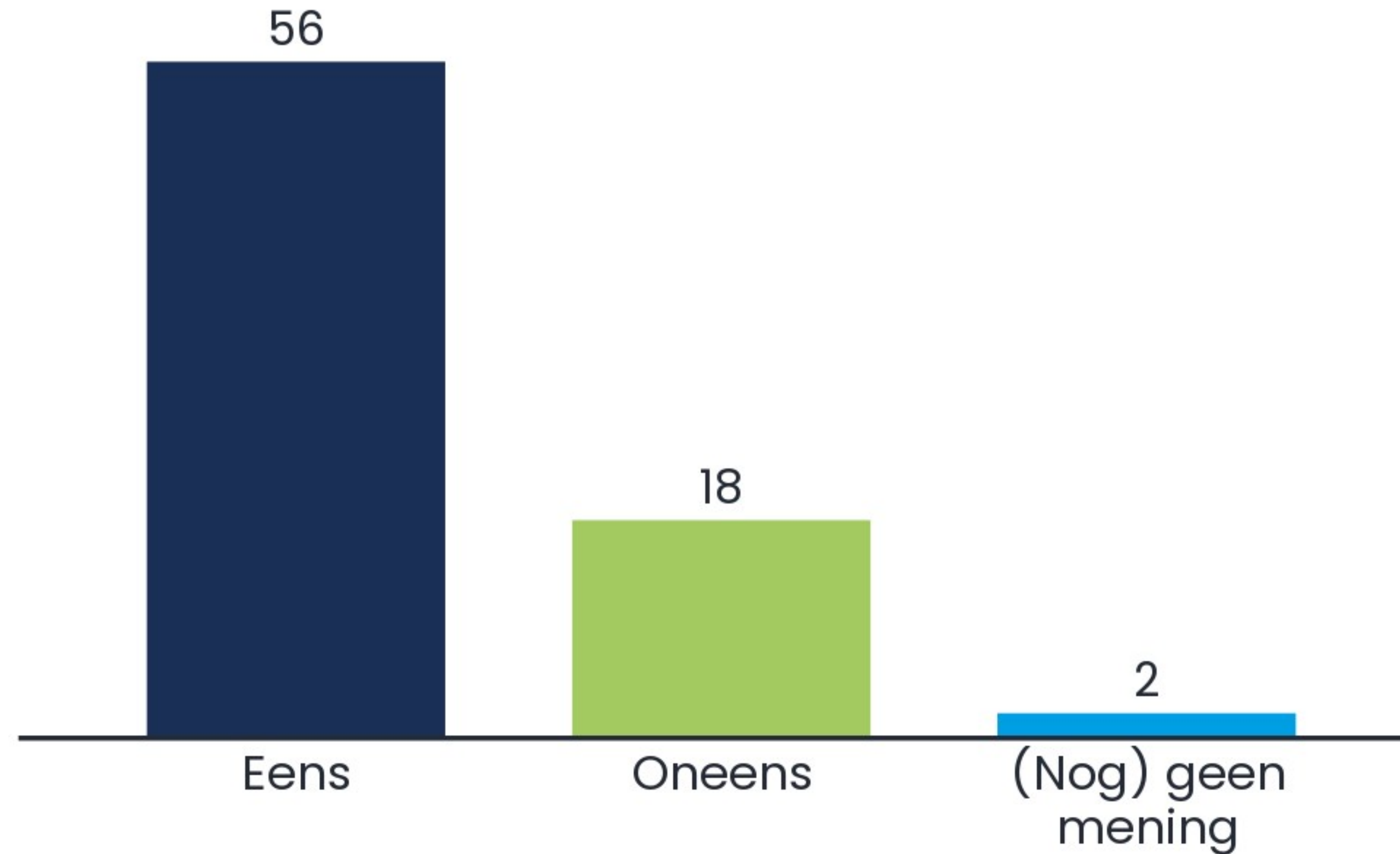
VOOR: Eerlijk luisteren is belangrijker dan financieel
compenseren. Begint met luisteren dan pas delen.
Ipv eerst financieel contract sluiten en vervolgens
werken aan draagvlak

VOOR

Voor: draagvlak en betere verdeling lusten en
lasten

Voor mits dit lokaal mogelijk is voldoende
deelnemers te krijgen

Nieuwe projecten voor zon en wind moeten minimaal voor 50% in lokaal eigendom zijn, óók bij risico's op af- of uitstel.

Pauze

- Koffie? Pakt u het lekker zelf!
- Blijf a.u.b. ingelogd via Teams én Menti
- Laat uw microfoon UIT staan
- De timer laat zien wanneer we weer beginnen

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

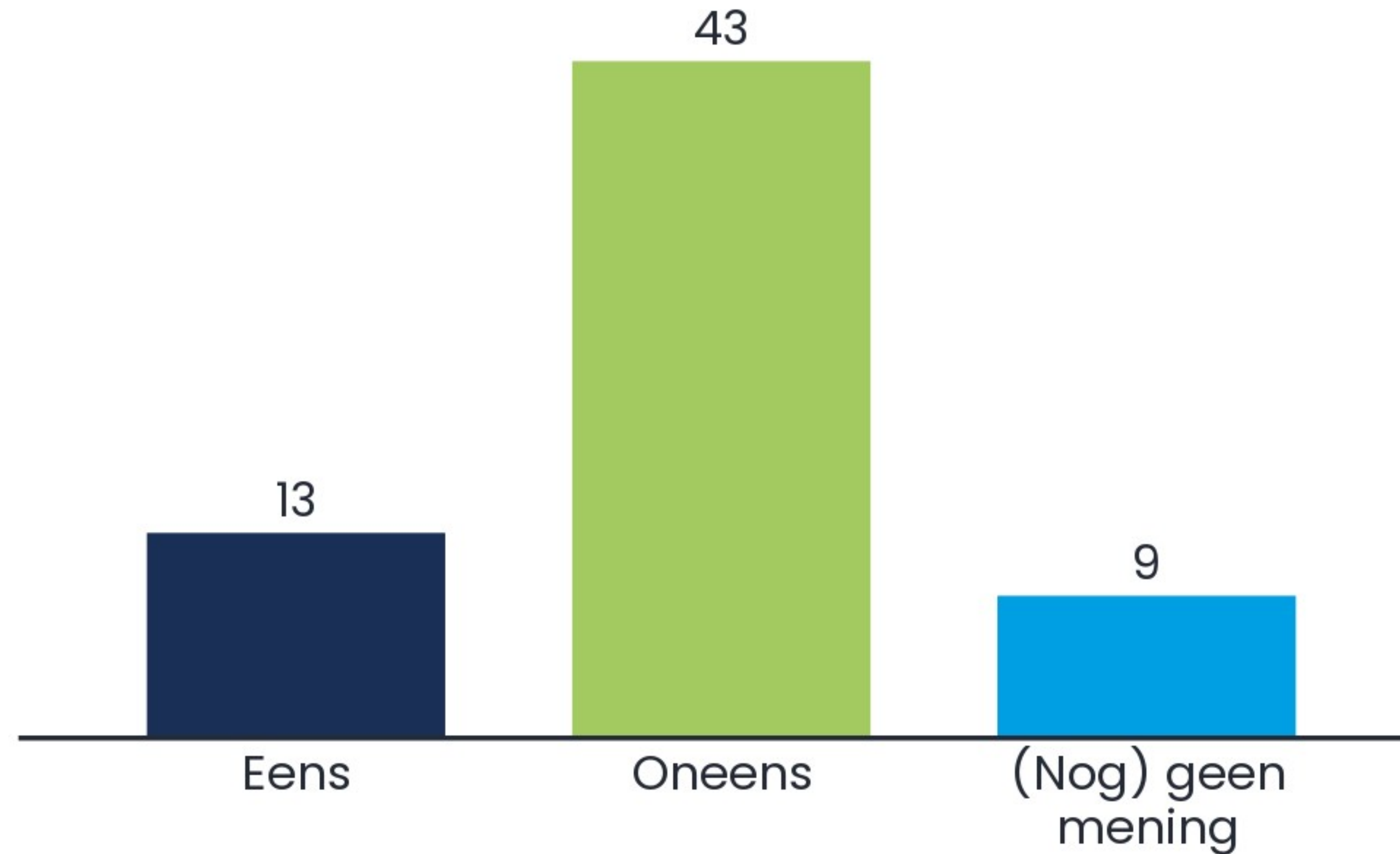

Rivierenland

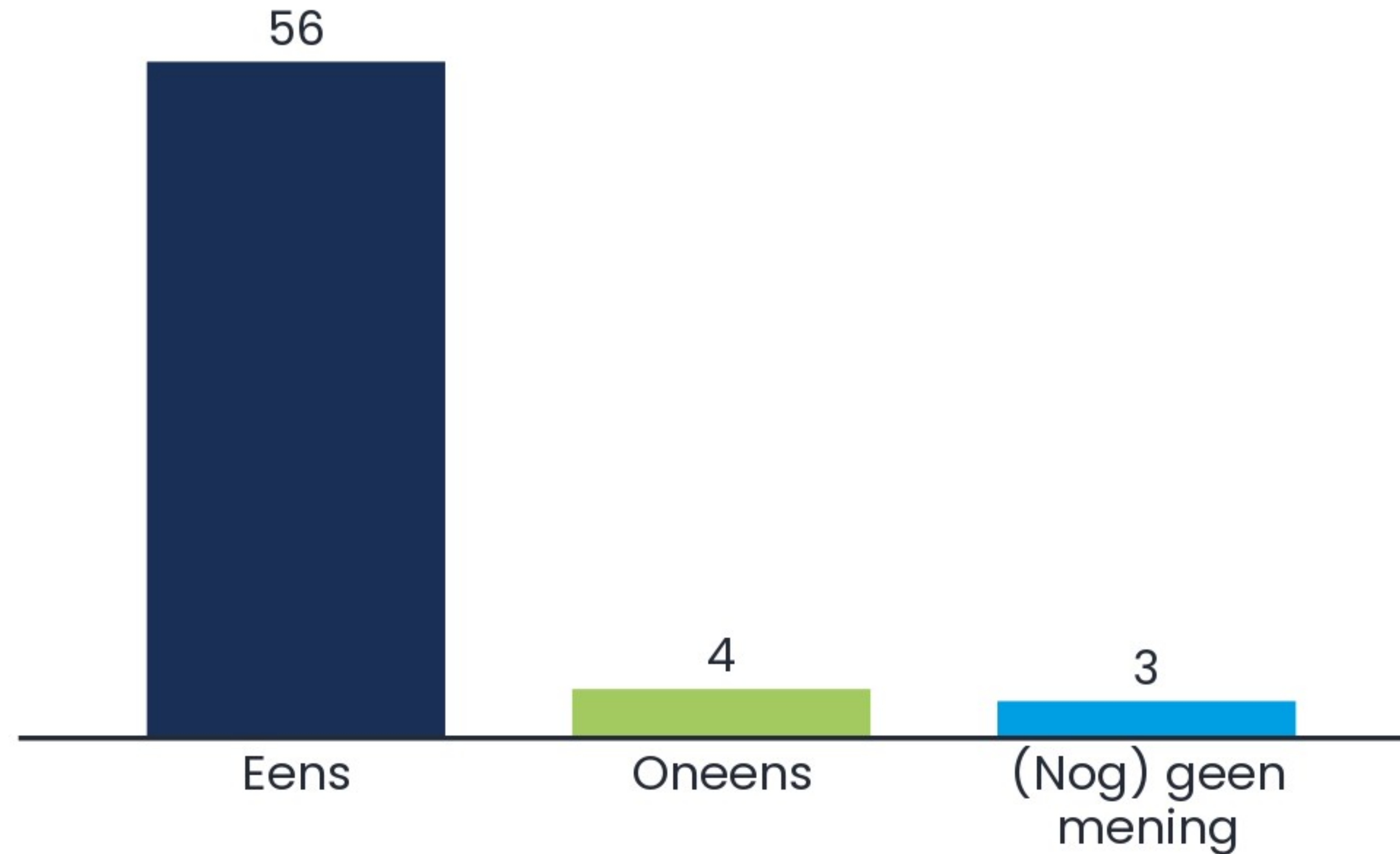
Ronde 2: Meningen over regionale samenwerking

- Twee stellingen via menti.com (plenair)
- Gesprek in groepjes (deelsessies)
- Inventariseren thema's voor samenwerking (plenair)

De huidige samenwerking van overheden en andere partijen bij de RES Rivierenland verloopt naar behoren.

De overheden en andere partijen bij de RES Rivierenland moeten nauwer dan nu samenwerken bij de energietransitie

Hoe werken we in de deelsessies?

- Groepjes van vijf: vier volksvertegenwoordigers en één betrokkene
- Zelf gespreksleider kiezen
- 20 minuten (*5 minuten voor tijd waarschuwing*)
- Automatisch in en uit de deelsessie

Wat is de opdracht per groepje?

- Beantwoord de vragen:
 - Moeten partijen in Rivierenland nauwer regionaal samenwerken bij de energietransitie?
 - Zo ja, op welke thema's?
- Terugkoppeling individueel via menti.com

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

Vragen?

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

Welkom terug

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Ja

Raden moeten de regie pakken

Onderling begrip voor elkaars standpunten.

Samenwerking ja, maar wel na eigen reflectie

Ja, burgerparticipatie

Ja, al wordt het heel moeilijk om dat te realiseren.

Nieuwe kennis opgedaan. Nieuw aandachtspunt

Ja

Samenwerking op beleid & visie

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Staan pas aan begin

betrokkenheid inwoners met regie bij raden

Regionaal meer inzicht

Ja, samenwerking op sociale impact energiebeleid

Terughoudend met bod 2030

Zeker! Ik verwacht regelmatig een herverdeling binnen de RES rivierenland

ruimtelijke ordening, inrichten landschap

Ja

samenwerking en opbouwen van kennis gaat het verschil maken.

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Meer afstemmen op projecten en mogelijk projecten in elkaar schuiven

jazeker en veel meer samen deelnemen aan overleggen

Regionaal samenwerken is aardigheid om met elkaar tot een besluit te komen maar interregionaal is door aangrenzende gemeenten minstens net zo belangrijk

Zo ja, want raden zijn nog steeds niet voldoende geïnformeerd

Blijf elkaar opzoeken

ja, energie infrastructuur op transport van electriciteit

Projecten in elkaar schuiven

Ja.Snel lokaal energie bedrijf voor wind, zon en warmte.

JA Samenwerking
overheid/wetenschap/bedrijfsleven

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Ja nauwer samenwerken, ook pilots e.d. beter afstemmen en gezamenlijk oppakken

1. Ja 2. Regionale energie maatschappij en innovatie

Ja, maar ook het beperkt betrekken van inwoners

2 andere ressen als burens!

Er moet regie komen op regionaal niveau om de solidariteit tussen de & gemeentes te waarborgen

Samenwerking ja, gezamenlijk kaders stellen via stuurgroep. Keuzes maken inkt fasering netwerkmogelijkheden

Ja verdeling van lusten en lasten

Geen vrijblijvendheid meer politieke partijen hebben verantwoordelijkheid

ja

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Ook met buurgemeente in andere RES-regio

Afspraken over hoe we projecten in de regio gefaseerd uitvoeren

Regio moet regie nemen om draagvlak onder inwoners te versterken

Nauwer samenwerken was in onze groep vooral: verbeter de democratische legitimering en de samenwerken tussen de Raden onderling, bijvoorbeeld via de RRR. Eerder in het proces invloed uitoefenen.

Ja, maar ook veel verder kijken naar landelijke mogelijkheden zoals windparken op zee

ja, kaderstellingen voor alle gemeenten gelijk

Ja, innovatie, burgerparticipatie, communicatie..

Regie op regionaal of provinciaal niveau

Afstemmen infrastructuur Liander

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Samenwerking ook tussen regio's

Kan Liander en Stedin het aan?

Nog meer kennisdeling

Regionaal energiebedrijf!

Ja over de format van de participatie

Eenduidig regiobreed beleid voor ondernemingen mbt zon op daken

Liefst weer regio bijeenkomsten

De problematiek integraler oppakken

Maar ook met gemeenten die grenzen aan onze regio

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Kennis & kunde op regio opbouwen en regionaal uitrollen

Ja o.a. kaders voor aanleg parken.Landschap inrichten

Eerlijke verdeling over gemeenten

Spelregels tussen gemeenten, afspraken met ontwikkelaars, innovatie, opslagstructuur, inwonersparticipatiebeleid, samen moties en amendementen maken

Meer aandacht voor evenredige verdeling G van lusten en lasten: energie armoede voorkomen

ja zeker samenwerking met je buur gemeentes

Je moet ook over je gemeenmtegrenzen kunnen denken

Leren van ervaringen van anderen

Inzicht in plannen van buurgemeenten

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Lobby om sde voor.landelijk gebied te differentieren zodat lagere molens mogelijk zijn

Ja, dat is zeker nodigZeker met stad Tiel

Samenwerken ja. Maar ook over de RES-regio's heen. Communicatie is ook belangrijk. Van regio tot politieke partij om draagvlak bij de inwoners te creëren.

ja, wensen- regels voor participatie

Financiering

Denk aan verplichte zonnepanelen bij nieuwbouw, energieopslag stations in nieuwe wijken etc.

JA Samenwerken andere bronnen dan wind en zon

Zon op dakDeltaplan zon op dak en batterijopslag

Ja, kennis delen en informatie delen over mogelijkheden per gemeente

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Ja, inzetten op aanbrengen van verschuivingen tussen de inzet van 'panelen en palen'

Communicatietraject hele regio bewustwording

Ja, en de positie van regionaal wethouders overleg versus raden overleg

Thema: burgerparticipatie! Daar ontbreekt het nu aan: het debat in Raden is in reactie op REgio en niet over stem van de eigen inwoner.

Ja, inrichting van het gebied en verkort procedures

Ja

Raad moet zelf ook meer initiatief nemen

ALLE politieke partijen binnen de regio morgen hun verantwoordelijk nemen

We zijn postzegels bezig welke invloed hebben alle plannen op ned landschap

Wat zijn voor u de belangrijkste uitkomsten van uw gesprek? (steekwoorden)

Ja, ook veel meer informatie aan 'het grote publiek', ook door raadsdiscussies waarover gepubliceerd wordt.

-samen meet buurgemeente eigen behoefte in te dekken

Op regioniveau afspraken maken en regionaal uitvoeren (om de lokale cowboys met zonneparken te weren)

Coöperaties regionaal opzetten

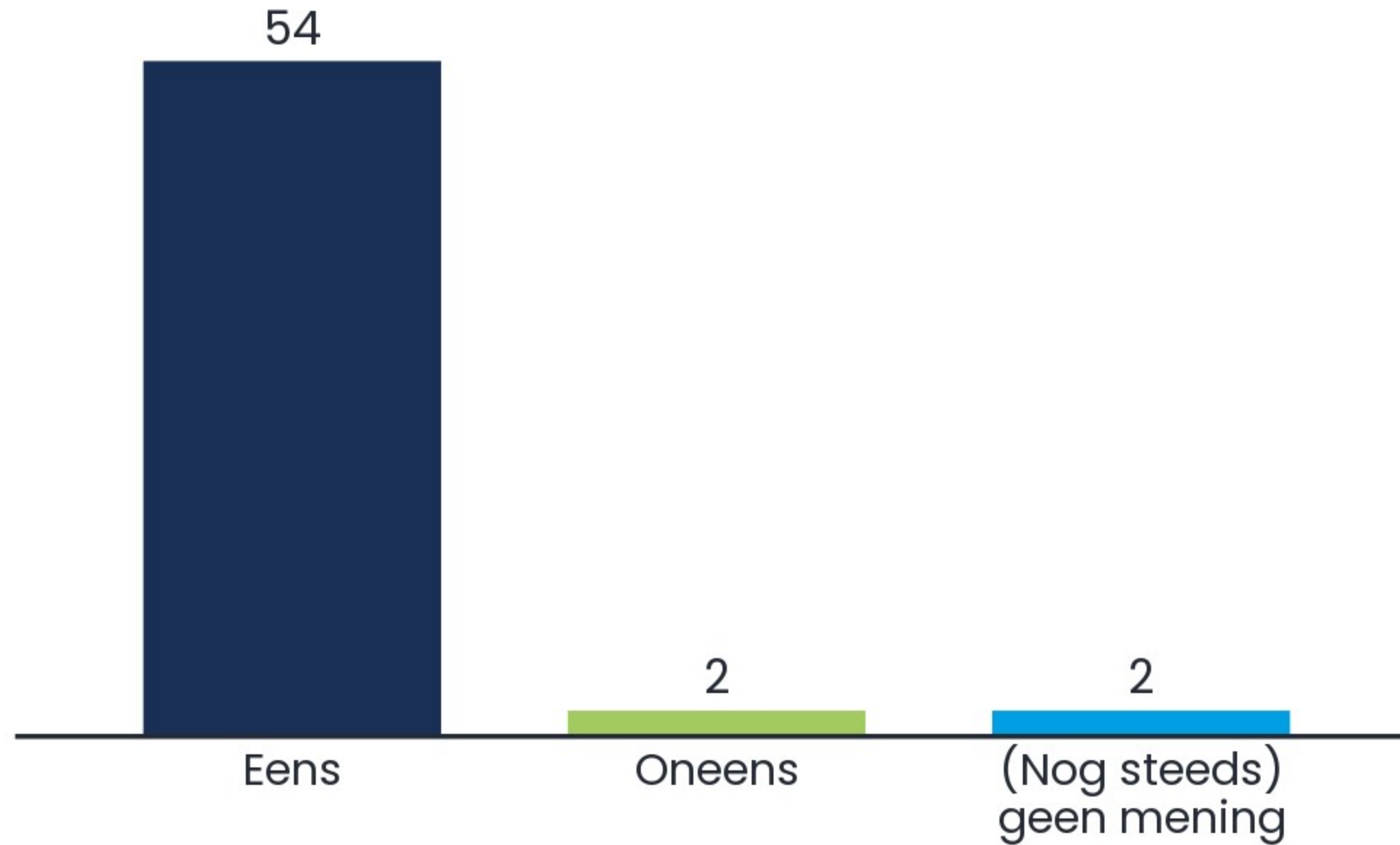
Combinatie warmte en windenergie en daarvan de mix oftewel de lusten en lasten bespreken op regioniveau

De optie heropenen om de kerncentrale in Doodewaard weer te heropen voor onze hele regio.

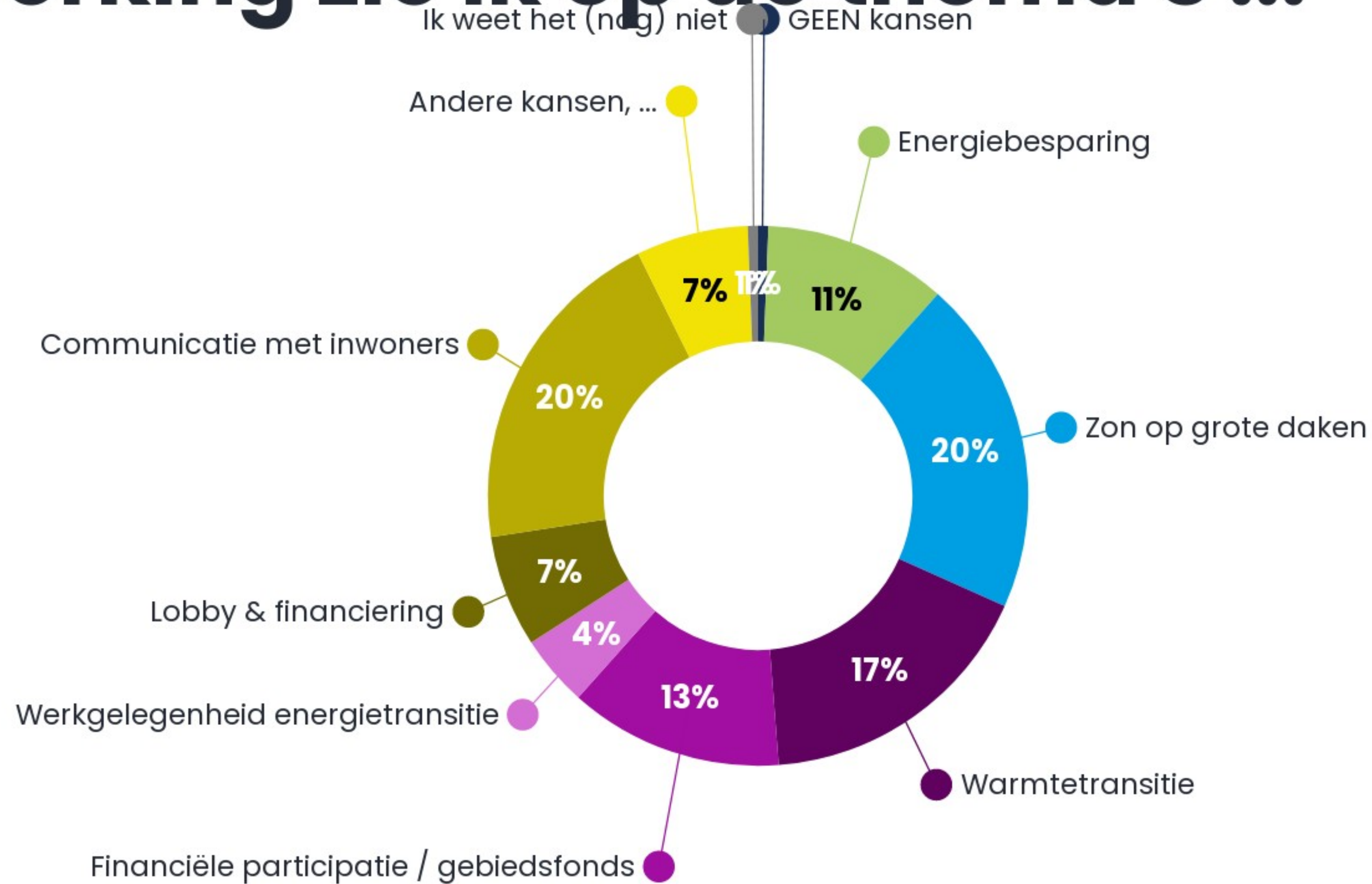
meer sam enwerken:- uitstralen naar inwoners dat het een gezamenlijke opgave is die MOET- optreden als regio tov omliggende gremia (provincie Noord brabant, zuid holland)- verantwoordelijkheid verdelen, lukt het niet in je eigen gemeetne samen met

Ja. Een eerlijke reëel verdeelsleutel over de doelstellingen per gemeente. Inwoneraantal is bij alle GR-en de maatstaf.

De overheden en andere partijen bij de RES Rivierenland moeten nauwer dan nu samenwerken bij de energietransitie

De grootste kansen voor nauwere regionale samenwerking zie ik op de thema's ...

Ronde 3: Proces besluitvorming en regionaal afstemmen moties

- Toelichting op proces besluitvorming
 - Joost Reus (voorzitter Stuurgroep)
 - Monique Muurling (griffier Zaltbommel)
- Inventariseren ideeën voor moties en amendementen

Wanneer krijgt de inhoud van de RES juridische status?

- De RES 1.0 is een strategische verkenning.
- U besluit in uw afzonderlijke vergaderingen over de RES 1.0 met beslispunten:
 - Instemmen met regionale bijdrage van 1,2 TWh duurzame elektriciteit aan het landelijke doel van 35 TWh.
 - Instemmen met het indienen van de RES 1.0 bij het Nationaal Programma RES op 1 juli 2021.
- De inhoud van de RES 1.0 krijgt juridische status via instrumenten van de Omgevingswet.
- Provincie en gemeenten verlenen zo mogelijk vóór 2025 vergunningen

Hoe besluiten we in Rivierenland over de RES 1.0?

- RES 1.0 wordt –via de reguliere weg– in alle organen aan u voorgelegd ter besluitvorming.
- U kunt in uw eigen orgaan moties en amendementen indienen:
 - Lokale focus? *Regionale afstemming niet nodig*
 - Regionale focus? ***Regionale afstemming gewenst voor een krachtig politiek signaal***

Wat zijn belangrijke mijlpalen voor u ?

- **16 april:** deadline indienen technische vragen (via griffie)
- **23 april:** Algemeen Bestuur Waterschap Rivierenland
- **26 april:** antwoorden technische vragen gereed
- **20 mei:** *eerste* raadsbehandeling (West Maas en Waal)
- **9 juni:** behandeling in Provinciale Staten
- **30 juni:** *laatste* raadsbehandeling (Neder-Betuwe)
- **1 juli:** deadline indienen RES 1.0

Welke ondersteuning voor regionale afstemming?

→ Griffies

→ www.zienswijzengelderlandzuid.nl

Samengevat

- De RES 1.0 is geen (juridisch) beton
- Regionale afstemming gewenst voor meer politieke impact
- Wacht niet te lang met regionale afstemming
- Benut uw griffie

Ronde 3: Proces besluitvorming en regionaal afstemmen moties

- Toelichting op proces besluitvorming
- **Inventariseren ideeën voor moties en amendementen**

Wie overweegt een motie of amendement met regionale strekking en waarover?

- Ophalen eerste ideeën (geen discussie)
- Vastleggen in mindmap met namen van initiatiefnemer / geïnteresseerden

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

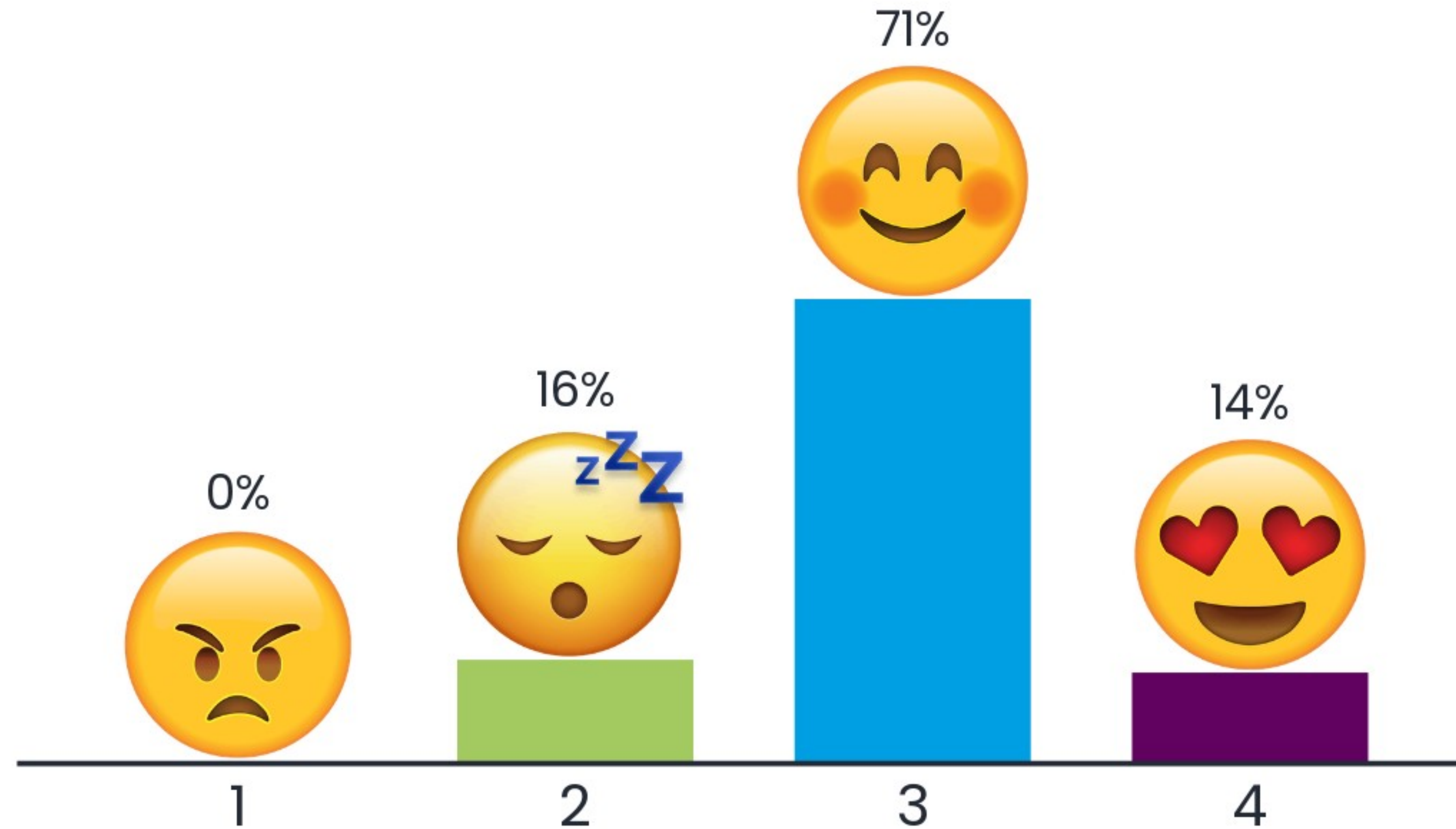
Rivierenland

Denken over moties en amendementen

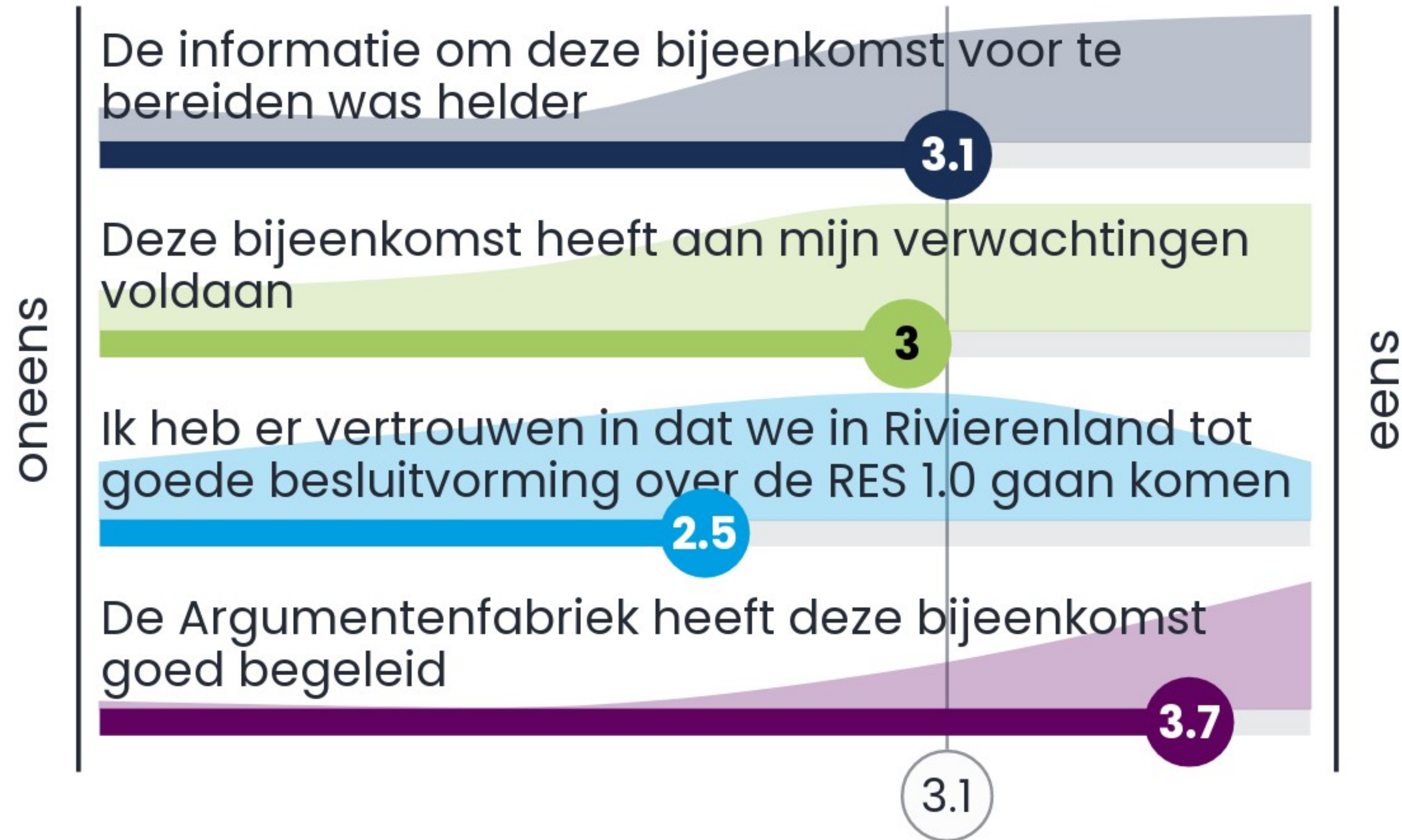
Afsluiten

- Evaluatievragen
- Slotwoord Erik Rhebergen
- Online borrel (optioneel)

Welke emoticon drukt het best uw huidige gemoed uit?

Geef uw mening over deze bijeenkomst en het vervolg

Ruimte voor hartenkreten

Blijf in dialoog!

Poweravond

We hebben nog een mega-ei te leggen.....

Veel wijsheid toegewenst

Helder verhaal en een goede begeleiding!

Goede opzet van de avond

Uitstekend georganiseerd: snel, interactief en inhoudelijk uitstekend!

samenwerking en elkaar vasthouden

Prima manier om zo met elkaar te werken.

Ruimte voor hartenkreten

Samenwerking must

Top avond, strak georganiseerd

Het ware een geweldige 2,5 uur

Dit was zinvol, meer als meters paier

Democratische legitimering verhogen is een must: burgerparticipatie als eerste en als Raden eerder in het proces afstemmen en uitspreken over de politieke richting. RES 1.0 is (helaas) een gelopen race.

'We zullen doorgaan'

Prima avond

Nuttige, goed georganiseerde avond. Nu de rauwe werkelijkheid. Naar de inwoners.

Verzoek: Of voorzitter Joost Reus zich meer bescheiden uitlaat in de media

Ruimte voor hartenkreten

Voor herhaling vatbaar middels deze formule, leren we elkaar kennen en praten met elkaar in de regio :-)

Vergeet direct overlast ervarende omwonenden van windturbines NIET.

Stad Tiel wakker worden, ook jullie hebben een opdracht
En kom nu niet met het verhaal geen ruimte
Het kan ook bij jullie

Dank jullie wel! Goed gedaan. Door het dialoog verbeter je de plannen.

Top avond. Geen zenden maar dialoog

Nu aan de slag met innovatie
Hybride matrix energietransitie
Waterstof
Systeemkosten
Zon op dak
particulieren
Wijk energieopslag

raadsparticipatie en inwonerparticipatie blijven ontzettend belangrijk in dit proces

Dromen mag maar hou het realistisch, wij mogen de inwoners niet verliezen door die giga snelheid die de RES trein nu raast

Prima avond!

Ruimte voor hartenkreten

goede opzet!

Samen komen we een heel eind.

Stop landschapsverloederend RES

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

Slotwoord

Erik Rhebergen

Voorzitter Raadsklankbordgroep

REGIONALE ENERGIESTRATEGIE

Rivierenland

Online borrel

(optioneel)